

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોલેજ, ૧૨૦૯

૧૨૦૯

શ્રી નળ દવદંતીનો રસ.

સમયસુંદર માહારાજનો ખનાવેલો.

સર્વ જૈન ધર્મના સંજ્ઞાનોને વાસ્તે
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

છગનલાલ ઉમેદચંદ

અમદાવાદ

અમદાવાદમાં માણેકચોક આગળ કાગળીઓળની

સામે શા. લલુભાઈ પૂંજસાના મકાનમાં

“અમદાવાદ વિદ્યોતરિયા પ્રેસમાં”

મગનલાલ મનસુખરામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૩૫ સન ૧૯૭૮

કિંમત બાર આના

નળ દવદંતીનો રાસ

શ્રીસુગુરુ મ્યોનમઃ

કુહા

શ્રી મધરે સ્વામી પ્રમુખ, વહેરમાન જીન વીસ; અ-
દીઅ બીપમાંહય છે, જ્યવતા જગદીસ ॥ ૧ ॥ દાય કો-
ડી વળી કેવળી, સહસ કોડી દાસાધ; સંપ્રતી સંજમ પા-
ળતાં, ગુણ મણી સમુદ્ર અથાક ॥ ૨ ॥ આદિનાથ જીન
આદિદે, ચોવીસે જીન ચંદ; ચઉદ સૈં બાવન ચતુર, સહુ ગ-
ણધરે જીન વૃંદ ॥ ૩ ॥ જીન ચોવીસતાણા પતી, લીખ્યા
અઠાવીસ લાખ; અઠતાલીસ ઉપરે અષીક, ધરે તે સહુકો
બીયાન ॥ ૪ ॥ ગણધરે પહેલે ગુથીયાં, પુરેવ ચઉદ પ્રધાન;
તેહુને અનુસારે શ્વામીની, પામુ જેમ પસાય ॥ ૫ ॥ એ
સહુને પ્રણામી કરી, પ્રણમુ સદગુર પયા; સમરે સરસ્વ
તીરબામીની, પામુ જેમ પસાય ॥ ૬ ॥ નળદવદંતી નારીનો,
સરસ ધણો સખધ; ખટ ખડે કરીને કહુ, નીળમળ સીળ
સુગધ ॥ ૭ ॥ દવદંતી જોહોઠી સતી, નામ થકી નીસ્તાર;
ખીજ બેરાં બાપડી, કાં સરેજ કીરતાર ॥ ૮ ॥ આલિ
કુલે કુરે, પગે ન પુજન હોય; ચંપા કુલ અમુલ ગુણ,

સારે એકે સહુ કોય ॥ ૯ ॥ જીભ પત્રીત કરવા ભણી,
કહેસુ સતી ચરીત; ભવીક સુગુણ દુમે સાંભળો, કરો કા
ન પત્રીત ॥ ૧૦ ॥

હાળ ૧ લી

ચોપાઇની દેશી-- જ જુગીપતે જોયાણુ લાખ, જગતી
સહીત સોધાતે ભાખ; ભરત ખેત તીહાં સોહેએ ભલો,
॥ દેસ બત્રીસ સહેસ સાંભળો ॥ ૧૧ ॥ સાંડા પચ્ચરી
સ આરજ દેશ, તેહની વાત કહુ લવલેશ; મગ્ધ દેશ-
રાજે ગ્રહી પુરી, આંગ દેસ ચાપા ગુણ ભરી ॥ ૧૨ ॥
વાંગ દેશ નગરી તામલી, દેશ કઝીંગ કાચન પુર વળી;
કાશી દેશ વણારસીગામ, સકિતદેશ અયોધા હામ ॥ ૧૩ ॥
કુરુજન દેશ ગજપુર અભીરામ, કુશાવર્ત સોરીપુર ગામ;
કપીલા નગરી ને પચ્ચાળ, અહી છતાં મંગળ સુવીશાળ
॥ ૧૪ ॥ દ્વારીકા સોરઠ દેશ માજર, વીંશ દેશ માહી
મીથુલા સાર; વછ દેશકો સંમી કહી, શકતી પુરુને મ
ડીક સહી ॥ ૧૫ ॥ મલયદેશ ભદીજપુર ભલુ; વછરાટને વ
છપુરતીલુ; અજદેશ વરણ શામતી, દેશ દશારણ મુ
તીકા વતી ॥ ૧૬ ॥ શુકવતી પુર વેદી સુનીર, ભીત
ભય પાટણ સાંધુ સોવીર; મથુરાનગરી મીસુર સોણ, પાવા
ભંગ દેશ છે જોણ ॥ ૧૭ ॥ વર્ત દેશને નગરી માસ, દેશ
કુશાલ શાવથી તાસ; ઝેરી વરસ જટ પ્રસીધ, રવેતવની નગ

રી કે કેકીય ॥૧૮॥ એ આરજ સાદા પચવીસ, જનમ્યા તી
 ધં કર ચોવીસ; ચક્રવર્તી બહુ હરીરાંમ, ત્રેસક સીત્રાખા પુ
 રૂષનો ન્હામ ॥ ૧૯ ॥ આર્ય નગર અયોધ્યા પુરી, દંદ્રપુરી
 જાણે અવતરી; ગઢ મઠ મંદીર પોળ બજાર, સોહિ નગરી
 સકળ પ્રકાર ॥ ૨૦ ॥ ચોરાસી ચઉટાં અંતી ચંગ, સાત
 ભુરી આવાસ ઉતંગ; હીચેશ્વરી હીદાળાખાટ; પેદેરણ
 ચીર પટખર પાટ ॥ ૨૧ ॥ કોટીધજ લખે શ્વરી લોક, વ
 મ્તી તીહાં ધર શધળા લોક; માહજનલોક તીહાં ધણ સુ
 ખી, ચોરજર જુગળ તે દુખી ॥ ૨૨ ॥ પુન્ય કાજ દેહેતાં
 પોશાળ, આવક જીવદ્યા પ્રતીપાળ; સાહા મંડાવે સત્કાર,
 દીન હીણનો કરે ઉધાર ॥ ૨૩ ॥ સાધ સાધવી સુધાયતી,
 જોહેને પાપ ન લાગે રતી; આપે ધરમ તણે ઉપદેશ,
 ભાજે ભવ ભય કોડી કળેશ, ॥ ૨૪ ॥ બ્રહ્માણ ક્ષત્રીય વ-
 ધસની સુદ્ર, વરણ ચ્યાર વસે અક્ષુદ; આપાપણી ધર્મ ક-
 રણી કરે, પરને પીડ્યા કરતાં ડરે ॥ ૨૫ ॥ કદોઢ કઠીઆ
 રા કુખાર, માગી મરદનીઆ સુતાર; ધાંચી માચી તખા
 બી સાર, કાસ પાંચ વરણ અઢાર ॥ ૨૬ ॥ એહવી ઉતમ
 નગરી જાણ, બાર જોયણ તેહનો પરીમાણ; રાજ નીષદ
 કરે તીહાં રાજ્ય, સારે શહુના વાંછીત કાજ ॥ ૨૭ ॥ આ
 જી દાંજી આત્તા પ્રચંડ, અદ્ભુત તેજ પ્રતાપ અખંડ;
 વહરી ને કદા આહરાંન, બકરી જેમ માંચી જે કા
 ન ॥ ૨૮ ॥ તેજ પ્રતાપી સંબળ આ કરે, નહી કો વાક

કસી વાતરે; ન્યાય તપાસ કરે આપ સુખી, પ્રજા લોક
સહુ હોએ સુખી ૨૯ ॥ લાવ્યાણ લક્ષણ લીલા ભરી, ઇં-
દ્રાણી જાણે અવતરી; પટરાંણી લાવણ્ય સુદરી, સીસ થ
૨૨મ્ સીસે ભરી ॥ ૩૦ ॥ સાસરીયાં તે માને ધણુ, એ
લક્ષણ ઉતમ વંહુ તણુ; દોલતવંતી માહા દાતાર, ભકતી
સંતોષે નીજ ભરતાર ॥ ૩૧ ॥ તીણ જાયા એ પુત્ર રતન,
ક્રીજે તેહના કોડી જતન; એક નજા બાંને કુખર નામ, રૂ
પવન ગુણમણી અર્જુન ॥ ૩૨ ॥ રાજ્ય કુમર એતી
રણીયાંમણા, સહેજે સુદર સોહામણા; નજભદ્રક ઉતમ સુ
સનેહ, કુખર કુડ કપટનો ગેહ ॥ ૩૩ ॥ નલદવદંતીની ચો
પાછ, પેહેલી દાજ એ પુત્રી થઈ; સમય સુદર કહે સુણને
સહુ, જાણ વાત છે આગળ બહું ॥ ૩૪ ॥

હાળ. ૨ ૭

યોગના તેરે કહીજિરે આવે એ દેશી.

એણે અવસર એક આબુરે, પરદેશ હુતીરે દુત; એ કર
જોડી વીનવેરે, વાત કહી અદુભુત ॥ ૩૫ ॥ પંથીડોબોલી અનુત
વાંણી, પંથીડો અતુરસુજાણ ॥ એ આંકણી ॥ વિદર્ભ દેશ
વખાણીએરે, કુંડનપૂર ગુણ ખાણરે; પૃથ્વી રૂપણી પવ-
નનીરે, દાનનું કુંડળ જાણ ॥ ૫૦ ॥ ૩૬ ॥ રાજ્ય કરે
તીહાં રાજ્યોરે, નામે ભીમ નરેશરે; વૈરિ વનવાશી થયારે;
ભય નાડા તિહાં શેખ ॥ ૫૦ ॥ ૩૭ ॥ રાજ્ય કુખર અ-

તી રૂપડારે, સકળ કળા અભિરામરે; સ્વેત ગજ દીઠા સુહ-
 છોરે, દવદંતી તેણે નામ ॥ ૫૦ ॥ ૩૮ ॥ એહવિ નહી
 અપહરુરે, નહી વિદ્યાધર કોષરે; વય યષ વર્ષ અદારનીરે,
 જીવન લેહેરે જાય ॥ ૫૦ ॥ ૩૯ ॥ એકએ રૂપ ઉતમ ધ-
 રચોરે, વળી ખીજી નધાડાયરે; વિસ્તાન મોહારો વિસરચોરે,
 વહીંચી તુરનો થાય ॥ ૫૦ ॥ ૪૦ ॥ ગુણ ગણવા ભણી
 સરસ્વતીરે, હાથ ગ્રહી જપ માળરે; પાર હજી પામી નહીરે,
 કેતોહી ગયો કાળ ॥ ૫૦ ॥ ૪૧ ॥ સેહસ લોચન સફ-
 ણાં કરીરે, દરશણ કરતો ઇંદ્રરે; ચતુરમુખ વેદ વીચી ભણી
 રે, દવદંતી ગુણ વંદ ॥ ૫૦ ॥ ૪૨ ॥ નીરખતાં નયણાં
 ઠરીરે, ચાલે ગજ ગતી ગેહરે; ચંદ્ર વદન અગ લાયજીરે,
 સાચી મોહન વેલ ॥ ૫૦ ॥ ૪૩ ॥ દેવતો અરીહત દે-
 વતારે, ગુરુ ગુણ ગીરવા શાધરે; ધર્મ તે કેવળી ભાખી-
 ચોરે, લઘુવય સમકીત લાધ ॥ ૫૦ ॥ ૪૪ ॥ ભાવી તીર્થ-
 કર ભલોરે, શાંતીનાથ સુખકારરે; દીધી પ્રતિમા દેવનારે, તે
 પુજે ત્રણવારે ॥ ૫૦ ॥ ૪૫ ॥ ભરજીવન આવી ભ-
 લીરે, સુંદર જસ શો ભાગ્યરે; જે એહને પરણી જશેરે,
 તેહનો સખજો ભાગ્ય ॥ ૫૦ ॥ ૪૬ ॥ સંવરા મંડપ માં
 ડિયોરે, મુક્યા સઘજે ફુતરે; વડવડા રાણા સજીયારે, તેડી
 આરજ પુત ॥ ૫૦ ॥ ૪૭ ॥ મુક્યો મુજને તુમ ભણીરે,
 કુપરો તેડણ કાળરે; નરે કુપરસ્થુ આવીએરે, અવસર મા-
 હોટો આજ ॥ ૫૦ ॥ ૪૮ ॥ નીષધ રાય હૃષીત યયોરે;

જોગના કેરી ઢાળે; સમયસુ'દર કહે સાંભળે, બીજી ઢા-
ળ રસાળ ॥ ૫૦ ॥ ૪૯ ॥

દુહા

નીષદ રાજા આલ્યા, માન્યુ દુત વચન; ચતુ રંગી
સેના પરી વરણે, સાથે પુત્ર રત્ન ॥ ૫૦ ॥ આલ્યો રાજા
સુપર્યુ, ઊતક'ઠ કીધ' પ્રયાણ; પ્રજા લોકની ખીડવે, તે જમ
મારેણ જાણ ॥ ૫૧ ॥ આલ્યા રાય ઉતાવળો, કુ'ડ ન પૂ
રની પાસ; પ્રેસારો પ્રગટ કીયો, ભીમ ભલી ખરતાસ ॥
૫૨ ॥ રાયે ઉતારો આપીઆ, કીડા કાનન માંહે; અ'બ
કદ'બ કેલીહર, સુદર સીતળ છાંહી ॥ ૫૩ ॥ બીજા પણ
આંચા તીહાં, ઠામ ઠામના ભુપ; નળતનું સરીજો નીરખી
યો, બીજા ડામ સ્વરૂપ ॥ ૫૪ ॥

ઢાળ ૩૭

ન્યતમાલની દેશી

આણ'દર્યુ રાજા આવે, સંવરા મ'ડપ મ'ડાવે; સરખી
ધરતી સમરાવે ॥ ૫૫ ॥ જાજમ જાપાપ બીકાવે, સ-
કળા દકધી પોઠાવી; પાટ પટ'બર ધણ પદરાવે, કુલ રંગ
ર વીચીત્ર બનાવે ॥ ૫૬ ॥ વીઠાવી ચીહુ દસવાડી, દર-
સી અંસી ભાતી દેખાડી; ચીતરાવયાં રૂડા ચીતરામ, ન-
ગરી કુજર અતી અભરામ ॥ ૫૭ ॥ તીહાં તાંણ્યા ઉઆ
ત'બુ, કશખી જરે બાપ કહ'બુ; નીલકં. મુખમલ. રંબ, અંબી

હુડીય મદના અતી અગ ॥ ૫૮ ॥ લટકાણ સોનારા લટકે,
 ગુણ પામ્યાતીમણી મટકે; ઝંખ ઝંખ ઝખકે જાણા જોળી,
 વીચે ચીહુઆ મા હોડી જોળી ॥ ૫૯ ॥ મનોહર મોતીયાં
 રીત્તળી, પ્રેમ વીચ માંહી પ્રવાળી; ઝખ ઝખ ઝખકે વીચે
 જાણા, બાળક મારે દીખાયા ॥ ૬૦ ॥ લાંબી લહકે કુલ
 ની માળા, પરીમલ મહકે સુતીસળા; ઉપર ઊચી ધજસે
 હે. સુરનરના મનમોહ ॥ ૬૧ ॥ કસ્તાગર અમર કપૂરે, સેલા
 રસની ચીડને ચુર, કુપ ધાંણ સુમધ સુવાસ; ઊછળે પ
 રીમલ ઊચે આગાસ ॥ ૬૨ ॥ પૂતળી ધામે સણગારી,
 મણે ગાંઠે કરી સારી; જાંણે આછરા જોવા આવી, જો-
 ધને રહી લપટાવી ॥ ૬૩ ॥ સ્ત્રીલક્ષ્મી મંડપ મોહે, અતી
 જિયાં માંડ્યાં ઊછાહે; પરવાળા કનકપે પાષા, વીચે લાલ
 મનીષા બીડવા ॥ ૬૪ ॥ મણી મણેક મેતી જડીયા,
 ધણુ ખાતી શંગાયે ધડોઆ; તીહાં ખેડ રાજ કુમાર, સજી
 સુધર સોલ સણગાર ॥ ૬૫ ॥ રનાવ મંજન કીધા પ
 ત્રિત, વાંધા પેડેરચા સુતીચીત; ગસ્તી ચુવા અપેલ લગાવ,
 મન મમતા વેસ જનાયા ॥ ૬૬ ॥ સોર મેવા ખરન છત,
 અંમર વીજે અવીચીત; વરે તીલક વીરાજીત ભાલ, કાંતે કુ
 ડળ અતીવ વિશાળ ॥ ૬૭ ॥ મનોહર મોતી હાર, બાંહે
 બેહુ ખીરખા સાર; વીર વજીયાં વીજીખીત બાંહે, ભાજ
 ણ ભયાં સમઘે તાંહે ॥ ૬૮ ॥ સોનાનાં સાંકળા હાથે, પે
 હેરમાં વેસદતી તે સાથે; કદોરા કેડે સોનાના, સમજાં પચ

રાં અની સાર ॥ ૬૯ ॥ રાજ દસે કલ્ય વૃક્ષ, અથવા જન
 હે ઇદ્ર પ્રતક્ષ; આજરી કાલી નવ રાજ જાણી પામી જ
 ઇ પુન્ય પ્રમાણ ॥ ૭૦ ॥ ખેડા તીહાં નીસીધ નરદ, જન
 હે કરી પુનમ ચંદ, ખેડા પુત્ર ખેડુ પામે; રવી ઉગ્યા
 જાણે આકાસે ॥ ૭૧ ॥ રવી આગે તારા જોમ, નળ આગે
 ખીજન તેમ; કરતા દ્વદંતીની આસ, નળ દેખી થયા તી
 રાસ ॥ ૭૨ ॥ કેનાં હવે કીજે વખાણ, નળ સમો નહી
 ટાઇ રાય રોણ; સમય સુદર એણીપેરે ભામે, દાળ- ત્રી-
 જ ઇતર રામે ॥ ૭૩ ॥

કુહા

હવે દ્વદંતી કુવરી, કરી સોજ સાણગાર; આવી સંવર
 મંડવે, પુઠે બહુ પરીવાર ॥ ૭૩ ॥ જો જાણે વંશાવલી,
 તે જીં લીધી સાથ; મણી માણેક મોની જડી કનક છ
 ડીછે હાથ ॥ ૭૫ ॥ નયણે રાજ નીરખતાં, કુવરી અતી
 સુક માળ; ગનગતીં આલે મલપતી, હાથે લેખ વળમાળ ॥
 ૬૬ ॥ ચીત સૌના ખાચી લીઆ, લોહ ચમક પાંસાણ; પ
 ણ દ્વદંતી ચીત, ખાચે તે પરમાણ ॥ ૭૭ ॥ ચિત
 જ તેને આવતે, કુવરી દેખણ કાજ; મારગ કીધા
 સાંકડો, વીરતરે તે પાણ આજ ॥ ૭૮ ॥ કામ કીય ઊરતીં
 કારણે, લક્ષ્મી કાય મારાગી; હસ પારવતીનીસ ચીત, કીધા
 એણે કીરતાર ॥ ૭૯ ॥ પંચ દ્વદંતી સારિઆ, કહેા કીધા
 કુમાર; સ્તીધાસંન ખેડાં થકાં, રાજ કરે વીચાર ॥ ૮૦ ॥ જો

ધક્કાની સંપાપન છે, જીવને વરસે આજ; તે પુત્રવત્ત જી
જીવે, લાધ્યો ત્રીભુવન રાજ ॥ ૮૧ ॥

ઢાળ ૪ થી

ગીરધર માંવે હુસ એ દેશ

વૈતણી આગળથી કહી, વંશાવંશી રીધી રૂપ; રાજ
કુવરે ધુગટ ઉઠમે, સાંભળી દેખી સ્વરૂપ; રાજ કુવરે વરી
વરી, બાઈ મનગમતે સુખ કાજ ॥ એ આંકણી ॥ મગ્ધ
દેશનો રાજ્યો, જસ પ્રમલ તેજ પ્રતાપ; રીધુ નાથી ગયા
રાનમાં, ચડી નહી કોઈ ચાપ ॥ ૮૪ ॥ વંશ દેશનો છત્ર
પતી, ચડી નારી દાનલ ચેર; જસ રૂપે રંજ કામિની,
નિત દિન કરે છે નિહાર ॥ ૮૫ ॥ રાં કલીંગ દેશ તણો
કહ્યો, રાજ રણંગ સુર; જયમાં જસ તેના ધણો, રૂપ
દેખી હજુર ॥ ૮૬ ॥ રાં દેખી દક્ષિણ દેશનો, રાજ અ
નોપમ રૂપ; ગજવાજ મણી માણિક તણી, ભેડ કરી જસ
ભુપ ॥ ૭૯ ॥ રાં કુવરે કંબોજ દેસનો, જણે દેસે અ-
સ્વ રતન; લાખે પણ લાખે નહીં, વેગ પવન કે મંન ॥
૮૮ ॥ રાં કુકણ દેશનો હુકમ કરી, ન્યય નીત પાણે રાજ
સરણ ગત પલી સદા; કરી ઊતમ પરકાજ ॥ ૮૯ ॥ રાં
વજ દેશ તણો ધણી, જહાં સખર સુદર સાળ; ભોજન સ
જાઈ અતી ભલી, રૂપ તુ નયણની હાલ ॥ ૯૦ ॥ રાં છ
ચક્ર છખાણી રાજવી, કારમીર દેસનો જાણ; જણે દેસે કેશ

સે નીપજે, રતન કે અન્નની ખાણ ॥ ૯૧ ॥ ૧૦ ॥ દસ કરી
 નો ધણી, જ્યાં વહે વાગા નીર; સ્નાન કરતાં પ્રહસમે, ની
 રમણ થાય સરીર ॥ ૯૨ ॥ ૧૦ ॥ મલયામ્બનો મહીપતી, જ
 હોપડુ ન લાગ્યા પ્લા, જ્યાંના અદન તીહાં બહુ; તપ ત
 જ માસા જાતા ૯૩ ॥ ૧૦ ॥ સુરેશ્વ તણે ધણી, જ્યાં
 વહે જીમતા પૂર; રાજા રીદિ પારના પામ, એ, તેજ પ્રતાપ
 ચક્ર ॥ ૯૪ ॥ ૧૦ ॥ પુત્રવત પ્રસંસાએ પંચાલ દસને ૧૧
 ૧, દાનશાળા મંડાવે દસમાં; પૂનપ ભાગર ભરણ ॥ ૯૫ ॥
 ઇમ લાગને કર્ણુના, બેઠા નીરંદ અનેક જે મન માને
 તાહરે, વરે તેહને સુવિરક ॥ ૯૬ ॥ એમ જે જે દેખ્યા
 તે મન નમાને કોઇ, અગવણી ભેળ્યન તણી; બેઠ જાણ
 યો સાય ॥ ૧૦ ॥ ૯૭ ॥ અનુકમે કુવરી સાલતાં, દીવી
 તણી પેરે થાય; પૂડે અધરે આખળે; અજવાળે યાતો
 જાય ॥ ૧૦ ॥ ૯૮ ॥ સુણ કુવરી કહે વૈવણી, એ નૈપધ
 નામ નરીંદ; બેહુ પાસે બેઠા પુત્ર જે, નળ કુમરે રવીચંદ
 ૧૦ ॥ ૯૯ ॥ કાંદર્પ દેવ આજણ, જાણે રૂપ કીધાં દાક્ષ
 દાસવર દેવને જીવતા જે રૂડી પેરે જોય ॥ ૧૦ ॥ ૧૦૦ ॥ સો
 ભાગ્ય મહિમા નીલેદ દીસને દેવ કુમારે, નળ કુમરે સર-
 પા નીરખનાં, નહી કોઇ એણે સંસાર ॥ ૧૦ ॥ ૧૦૧ ॥
 દવદતી નળ દેખતાં હરખીત હુઇ તાતજા; નજરે નજરે
 લાગી રહી, મુગ્ધતા પડ્યા ॥ ૧૦ ॥ ૧૦૨ ॥ ૧૦
 ૧૦૩ ॥ જીમ સીંચતાં, રાજ્ય વૃદ્ધિ કિહાં; દવદતી કરી

જાએ પદી, નાળ તરે યાજાં માંડુ ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૦૩ ॥ દ-
 વદતી એમ ચિંતવી, કાંદર્પ દેવતા એહ; વીરહણી હત્યા પા
 તકી, તસુ કીમ સુદર દેહ ॥ ૨૧૦ ॥ ૨૦૪ ॥ દવદતી મ
 ન માગિયુ, નળ રાયશું હરી એણ; વરમાળા કંઠે ઠવી,
 સુરગીર તારાની શેણ ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૦૫ ॥ નળ વરિયા બી
 બ દેખીને, રણ માંડયો અભિરામ; નળ બળપ્રણુ જી આ
 પણુ, પ્રાહતકીયા રાજન ॥ ૨૦૬ ॥ ૨૧૦ ॥ હવે ભીમ રાજે
 માંડીઓ, વીહવા સબળ વીચીત્ર; જાંને માનવી સવી મીઢ્યો
 જાજન ભલો કરી જીગત ૨૧૦ ॥ ૧૦૭ ॥ વરે કાન્યા જે
 સારીયાં, અતી ચતુર ચોરી માહે; આરી પ્રકારી મસહુ
 કીયા, બેહુ મન અતી અજિછાહ ૨૧૦ ॥ ૧૦૮ ॥ ગીત સ્ત્રી
 ન મંગળ વાળ્યા, વાઘ મંગળ તુરે; સગાસણીજ સ
 હુ મીઢ્યા, પ્રગટ્યો આંણ-દ પુર ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૦૯ ॥ હાય
 મીલાવી હરખ્યા સહુ, પ્રગટ્યો બહુ પેરે રોહ; પ્રેમરસ અ
 મીતો ભીતરે, બાહરે નીસર્યો ભિદ ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૧૦ ॥
 જીમણો હાય બેહુ દીયો, એક બાંધ કીયો દાય; ચંદ્ર સુર
 જછે સાખીયા, કદી વીહડે નહી દાય ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૧૧ ॥
 હાય મુકાવાણ હાથીઆ, ઘોડા ધણા અસ્વાર; દાઢજી દીધા
 અતી ધણો, દ્રવ્ય તણો બગાર ॥ ૨૧૦ ॥ ૧૧૨ ॥ બેહુ ત
 ણા છેહા બાંધીઆ, જાણે બાંધ કીધા એહ; હું તાહરે
 પ્રમાહારે, જીવણ એક જીવો દેહ; ચોથુ મંગળ વરતીયુ,
 કાન્યા ને વર કેહ્ય પુઠે પરેડે કાંમની, વસ્તી હુઠ ભાવે વેડ

૧૧ ૧૧૦ ॥ ૧૧૪ ॥ યોથી ઢાળ પૂરી થઈ, સહુ તણ પૂગ્યા
કોડ, સંમય સુદર કહે સાંભળો; અગીયણ એહની જોડ ॥ ૧૧૦
॥ ૧૧૫ ॥

દુહા

ભીમ નરદ બલીપેરે, સંતોષ્યા સહુ લોક; દવદત્તાને આ
લતાં, દીધા સકલા થોક ॥ ૧૬ ॥ સેત્રડણ સાથે ચલ્યો,
ભીમ ભલો બ્રુપાળ; વીછડતાં માવીતથી; રોપે અખળા બા
બ ॥ ૧૭ ॥ રોતાં સહુ રોવરાવીયાં; સજ્જન કુટુંબ પરીવાર
કુણ જાણે મીલસ્યે કદા; દૈવ તણો બ્યવહાર ॥ ૧૮ ॥

ઢાળ. ૫ મી

અપણે સોદાગરકુ ચલણ દેશાં એ દેશી.

મા બેહેન મીલીયાં સખાયાણ ટોળી, સીખ દીએ બાઇ
મત થાએ ભાગી; વિનય કરે બાઇ વિનય કરે; આપણા
સાસરીયાં માંહી શોભા ધરે ॥ એ આંકણી ॥ ૧૯ ॥
પેડ પેહેલી ઉડે પરભાને, દેવ ગુર નામ ગ્રહણ કરે;
શાંતીનય પુને નીત મેવા, સદગુરની બાઇ કરે શેવા ॥
વી ॥ ૨૧ ॥ સઘળી સોહાસણની આશીસ લે, મો-
હાટા માણસની લાગર તું ધરે; સાસુ નેઠાણી નાણલ
પાએ પડે, સાચુ ગુકુ કોઇશું મત લડે ॥ ૨૩ ॥
જીવ જતન દયા ધર્મ દીપાવે, હોશ કરે તેને તું વારે; પેઠ
પેહેલી ભાગ્ય મત કરે, ઉતમ કુળ આચાર આદરે ॥

(૧૫)

વિં ॥ ૨૫ ॥ મીઠું બોલે અમત વાણી, ધણું સંતોષે દે-
રાણી જેઠાણી ॥ વિં ॥ ૨૬ ॥ વડા માણસ આવે ઉઠી
ઉભી થાણે, જાગાં આધેરી સંપેડણુ જાણે ॥ વિં ॥ ૨૭
દાનત હાથે કરી દાન દેણે બાઈ, સંગત કરણે ઉતમ તાઈ
વિં ॥ ૨૮ ॥ કશ્ટ પડે ભરતારમાં મુકે, કુળ આચાર થ-
કો મન મુકે ॥ વિં ॥ ૨૯ ॥ શીખુ દહ મળી સહુ કો-
વળીઆં, નળ દવદંતી આઘાં ચઢીઆંવીં ॥ ૩૦ ॥ પા
ચળી ઢાળ કુલીન વહુની, સમય સુદર કહે સોખ સહુની
॥ વીં ॥ ૩૧ ॥

કુહા.

ભલીપેરે ભરતારસ્યુ, બિઠા વેલિલ માનર; પગ પગ પ્રે
મ વચને કરી, સંતોષે નળનાર ॥ ૧ ॥ ધણી જુમી સંપે
ડીને પાછો આવ્યો ભીમ, ચાંદ્યો કટક કિતાવળો; આવી
અટકી સીમ ॥ ૨ ॥ મારગ માહી આવના, આઘી રાત મા
જર, નળ દવદંતી સાંમળા; ભરતાણા ઝંઝાર ॥ ૩ ॥ અ
ચરીજ નળને ઉપનો, લસ્કરે થાંચો તેય; દખ્યો પાણુ તે
દીસે નહી, ભમરા ગુણે જ્યે ॥ ૪ ॥ દવદંતી પ્રે પુછી
હુ, કહો કુણુ એહ વીચાર; વૃક્ષ સુગંધ કીસ્મહાં, ભમર
ગુણે સાર ॥ ૫ ॥ નળ કહે નીરત પડે નહી, ધોર ઘટા અ
ધાર; કુણુ જાણે ધહાં છે કીસ્મ; ઉભા રહ્યો લગાર ॥ ૬
॥ દવદંતી હાથ ફેરવ્યો ભાલા ઉપર અવીલખ, તેજ ફે-

જ્ય પ્રગટ્યો તીહાં; જાણે સુરજ ખીખ ॥ ૭ ॥ અશુભ
વાળો સઘળો હુએ, દોડો સાધુ નીચથ; એકાંતે કાઉસગ ર
હયો, સાધુ મુગતીના પથ ॥ ૮ ॥

હાળ ૬ ઠી

સાખળ સુરંગીચુનડી એ દેશી

નળ દવદંતી આવીયાં, સાધુ સમીપે ઢોડારે; દેધ ત્રાણ
પ્રાક્ષણ વદે એ કર જોડારે ॥ ૯ ॥ બલીહાડી તોરે નામ
કી ॥ ૧૦ ॥ કઠક સહુ એકોડો થયો, દેખી સાધુની દેહરે;
ધનધન તુ સહુકો કહે, તોડી ઉતમ કરણી, એહરે ॥ બગા
॥ ૧૧ ॥ અસારે સંસારે જાણી કરી, લીધો સંજમ ભાર
રે; ઉત કરી ક્રિયા કરે, રહી અઠવી ડાડકારે ॥ ૧૨ ॥
॥ બગ ॥ મદગરેતો ગજ આવીઓ, ખાજ ખણે એણેરે
રે; વારી વાર માયુ ગસી, પણ મુની ચરણ ન દુખેરે ॥
બાગ ॥ ૧૩ ॥ મેર અગ મુનીવર રહી, ડાઘ્યો નહીઅ
લગારે; મેઝ ધણો છે દાલસ્ય, પણ સાધુજી નકરે સારે
॥ બાગ ॥ ૧૪ ॥ મંદ સુગંધ આવી વાસના, સહુ વન ર
હયો મહકારે, ભાગી ભમરા આવીઆ, મુની તનુસ્ય ર-
હયા લપટાયારે, ॥ બ ॥ ૧૫ ॥ એહ વીરતાંત કલ્યો નજો
આપણી બુધી વીચારીરે; પરસંસા સહુકો કરે, એહ મોહો
ટો અણગારે ॥ બાગ ॥ ૧૬ ॥ કરજોડી રાજ કહે, ચીન
તી એક અવધારેરે, ધર્મ સુણાવો સાધુજી; હમને ભવ જ
ળ તારે ॥ બાગ ॥ ૧૭ ॥ મુનીવર કાગસગ પારીને, બ

ખેડા બુની પ્રદેસેરે; અનીત્ય દેખાડ્યો આગિઓ, દીવો ધ
 મ ઊપદેસરે ॥ આ૦ ॥ ૧૮ ॥ નગરાજ પૂરે કહે, તીલક
 ક હુવો એ દેમરે; પૂર્વ પૂન્ય ક્રીયાં કીરયા, તપ જપ ક્રિ
 યા નેમરે; આ૦ ॥ ૧૯ ॥ અવરી જ્ઞાની મુની ઉપદેસે;
 સુણ રાજન વૃત્તાંતરે, દવદંતી પેહેલી હતો; તૃપ સ્ત્રી ધન
 વાંતરે, ॥ આ૦ ॥ ૨૦ ॥ તીર્થંકર નાનપ કીયા; જન્મ
 જો કીયો એહરે; જન ચોપીસ ચઢાવીયા, રતન તીલક સુસ
 નેહરે; ॥ આ૦ ॥ ૨૧ ॥ ભાવ તીલક પણ હુવો એજો
 ભવે, આગલે ભવે પણ સુખરે; એમ જણીને ધર્મ કરો
 જમ દેખો નહી દુખરે ॥ આ૦ ॥ ૨૨ ॥ વૃત પચખાણ
 કીયા ધણા, લાભ થયા ભરપૂરે; નજ દવદંતી નીષંધ તણો
 પ્રગટ્યો પુન્ય આંકુરે ॥ આ૦ ॥ ૨૩ ॥ કર જોડી સહુકો
 કહે, ધન ધન તુજ અવનારે; ધન્ય માતા જેણે ઊધરયો;
 તું મૃગતી તણે દાતારે ॥ આ૦ ॥ ૨૪ ॥ આજ જન્મ
 સફળો હુવો, આજ હુવા નીપાપરે; દરસણ દીઠો તાહરે
 ધર્મ સુણાવ્યો આપરે ॥ આ૦ ॥ ૨૫ ॥ તું જંગમ તાર્થ
 જિદીયો, પુરવ પુન્ય પ્રમાણરે સાધુ વાંદી સૌકો ચદયું,
 વાજતે ઘણ નીશાણરે ॥ આ૦ ॥ ૨૬ ॥ છડી ઢાળ પુરી
 થઈ; કીધો સાધુ ગુણ ગ્રામરે; સમય સુંદર કહે માહ ॥
 સાધુને નીત્ય પ્રણામરે ॥ આ૦ ॥ ૨૭ ॥

દુહા

આદ્યો નજ વળી આપર્યુ, પોહિત્યો નગરી પાસ, દ-

વદંબીને દેખાડતો, વન વાડી આવાસ ॥ ૧ ॥ આગે વ
ધાવો આવીયો, હરખ્યા સૌ નર નાર; સમજ પેસારો સજ
કરી, મંત્રી શીર સીકદાર ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૭ મી

લાખા ધુલાણીના ગીતની દેશી

કરનેડી તીહાં કોટવાળ કચરો બોહિરાવી, ગલી આછી
કરી નીરમજ નીર છંટાવી કુલ વિખેર્યાં ગલીએ બહુ પેરે
॥ ૩ ॥ બાંધ્યાં તેરાણ બાર ધર ધર ગુ ગુડી ઊંચી ઉછા
ળ; શીણગા ચાં સરી હાટ પોળ અરીસા સુરજ જળહળે ॥ ૪ ॥
સોવન જડીત પલાણ ઘોટક ચાલે આગે હિસતા, મદ્દરતા
માહાતંગ શીશ જાણે પરબત દીસતા ॥ ૫ ॥ વાળે વાજ
ત તુર ભેરી ફેરી ભૂગળ ભળહરે, પૂરવા હાથે પ્રધાન ન-
વરંગ નેજા ફરહરે ॥ ૬ ॥ શીર ધરી પૂરણ કુલ પદમ
ણી આવી સામી મલપતી, ગાએ સોડલાં ગીત મીતી વ-
ધાવે શોહવે મલમતી ॥ ૭ ॥ નળ દવદંતી નાર નેડી
વીધાતા સરખી નીરમે, આપે સૌ આડીશ અઝીમજનેડી
હોળે નિરભયે ॥ ૮ ॥ આવ્યો નળ આવાસ માતા પીતા
હરખ વિલાસ સીજ તણી સુપસાય આણંદ લીલા આસ્વા
દની ॥ ૯ ॥ શ્રી ખરતર ગછ રાય શ્રી જીન ચંદ સુરીસ્વ
ર, જીગ પ્રધાન કેડેવાય શ્રી જીન સીધ સુરી સુખ કરે

॥ ૧૦ ॥ સકળઅંદ તસુ શીઘ્ર સમય સુદર કહે ચીરંજી
 યો, સાતમી ઢાળ રસાળ પેહેલો ખંડ પૂરો થયો ॥ ૧૧ ॥
 ખંડ પેહેલો સમાપ્ત.

દુહા

અંગ ઇન્ધાર કહયા મહાં, બાર ઉપાંગ કહાય; છહેદ
 અંથ છાના નહી, ખુબ સુત્ર વળી સ્માર ॥ ૧ ॥ દસ
 પાપનાં દીપનાં, નંદી અનું જોગ દ્વાર; પીસતાલીસ આ
 ગમ નમી, બીજો ખંડ કહુ સાર ॥ ૨ ॥ નળ દ્વદંતી
 નારીરુ, સુખ ભોગવે અભંગ; નાનાવીધ કીડા કરે, આ
 હ્રીમન જીજરંગ ॥ ૩ ॥ કબહી જળકીડાકરે, કબહી કરે
 ચગી જ્ઞાન; કબહી વીજસે બાગમે, કબહી સુણો ગીત જ્ઞા
 ન ॥ ૪ ॥ કબહી નારી પ્રેમરુ, બેલે પાસા સાર; કબ
 હી પુછે અતી કીણ, સાસ્ત્ર તણા સુરીચાર ॥ ૫ ॥ ક
 બહી રંગમે રસાણું, કબહી કરે કાંમ કેળ; કબહી બજવે
 વીણને, કબહી રમે મન મેલ ॥ ૬ ॥ કબહી જિય; બોલાં
 કહે, દુહા ગુઠા વળી છંદ; હરી આળી હુસ્યે કહે; અહની
 સ કરે આજીવ ॥ ૭ ॥ કોણુ દેવ કોણુ ગુરુ ભલો, કોણુ
 ભલો કહે ધર્મ; નરે નારી બેહુ નીપૂણ; પૂછે માંહેલો
 મર્મ, ॥ ૮ ॥ એમ વીનાદ કરતાં યકાં, નળ દ્વદંતી ના
 ર; કાળ ગમાવે સુખમાં, સદા કરી અવતાર ॥ ૯ ॥

(૨૦)

વરસ ગણે માસ સરીખ, માસતે દીવસ સમાન;
 દીવસ ઘડી સમો ગણો; ઘડી ગણે ખીણ સમા
 ન ॥ ૧૦ ॥ નૈલધરાય અવસરે નીપૂણ, નળને દીધુ રાજ્ય
 કુખરે ધુવરાજ કીયો, આપ ધર્મ કાજ ॥ ૧૧ ॥ દક્ષા લે
 ઇ જીડી પેરે, પાળે પત્ન્યા આર; તપ જપ કીરીયા અની
 આકરો, પોહિતો સરગ મોજરે ॥ ૧૨ ॥ નળ રાજ્ય થા
 ખ્યો નવો, પાળે રાજ અખડ; પુત્ર્ય પ્રમાણે ભાગવે, ભ
 રત તણા ત્રણ અડ ॥ ૧૩ ॥ નીમ કદમ્બ નરે સર, તે
 જ પ્રતાપ પ્રચડ; નળ આત્મા નરી માનતો; તે ભાંજ્યો
 ભુજ ડડ ॥ ૧૪ ॥ પ્રજા લોક આસીસ દે, અમે સુખી
 યા થયા આજ; પગ કુખરે મઝરવહે, લેવા વાંછે રાજ્ય
 ॥ ૧૫ ॥

ઢાળા ૧ લી

અંદ્ર ગિલાનાની દેશી

કુખરે કુડ કપટ ભરયોરે, વાંછે આપને રાજ્ય નળ રા
 જ પ્રતે એમ ભણેરે; રમત રમીએ કાંઈ આજ ॥ ૧૬ ॥
 રમત રમવા કાંઈ આજરે ભાઈ. સારી પાસાની બીધી સ
 જાઈ; ખેસવા કાજ જાજમ ખીજાઈ, લોક આગ્યા દેખવા
 ને ધાઈજી ॥ ૧૭ ॥ રાજેસરજીરે ખેભાઈ રમત રમેરે,
 નાખે પાસા જોરો; સારી સારી આપણા દા નાખે કરી
 સોરો ॥ ૧૮ ॥ દા નાખે કરી સોરે મોટો, નળ ભદ્રક

ને કુખર ખોટો; તુરત એ રમતે આવસે ટોટો; રાજ્ય લે
 મ દેર્યે લંગોટો ॥ ૧૯ ॥ બસન પડ્યા તે ખેડ જાણા
 રે; રાતને દીવસ રમત, ભોજન વીધો બુઝી ગયારે. નયણે
 નીદ ગમત ॥ ૨૦ ॥ નયણે નીદ ગમતરે હોડી, ઊંડવી
 ઊઠ ને હાયે ધોણ; જવહર સહીત કુડ જના જોડી, આહી
 ના ખેરખા કનક ગઠોડાજી ॥ ૨૧ ॥ નળ ડાહ્યો પાણુ સ્યુ
 કરેરે, હારે વારોવાર; પાસો ન પડે પાધરોરે, દુસમન જે
 મ વીચારે ॥ ૨૨ ॥ મો માગ્યો ન પડે દેખો તમાસો, ક
 રતાં થયો વીખઃસોજી ॥ ૨૩ ॥ નળ રાજ્ય મતીધી કરે અ
 નુકમે હારી રથો. અધારી પખ જીન અદ્ર મારે; તીમ
 એ વાન પ્રસીધો, જીમ એ વાત પ્રસીધજ દીઠી; ખીણ ખી
 ણ લખમી સધળી ખુટી, અતી તાંણીજે તેતો કુટી; જે
 હતી પાતલી તેહતી કુટેજી ॥ ૨૪ ॥ કુખર આણંદ અતી
 ધણોરે, પ્રજા લોક ધરે દુખો; અધારી રાતે સહુ દુખીરે
 ગુહડ પામે સુખરે હાહા; લોક કહે કહે કીજે કાહા, નળ
 ઉડાડ્યો જાત્રી બાહો ॥ ૨૫ ॥ દવદતી વાત સાંભળી આ
 વી પેગતી પાસો, કરજોડી વીનતી કરેરે પેઉ સુણો અરદા
 સો, એક સુણો અરદાસ માહરી જીઠી જિભા થાવો વસન
 નીવારી; ધરતી રીધી ધણેરી હારી; વળી એક રમત પા
 સા સારીજી ॥ ૨૬ ॥ ફુત માંસ વેશ્યા સુરારે, પાપાધીપ
 રદર, ચાર બસન સાતે ખુરારે, દુર ગતીના દાતારો; દુર

(૨૨)

જની ના દોતારે સાતે, ધર જનએ એણે વ્યસન ની વાતે
 બીખ માગી દીવસે જાને, પીડ ભરાએ પાપને ખાતેજ
 ॥ ૨૭ ॥ મુનાપાંચે વરાવીજે, કાંતુહારે રાજે; રાજ્ય દી
 સાસકે સ્વારથીરે; છોડી જાસે આજે, છોડી જાસે આજ
 રે કંતા; એ વાતની મુજને સખળી ચંતા, વ્યસનસે વ્યા
 તો ગયા દંતા; વડા વડેરા એમ કહેતાજ ॥ ૨૮ ॥ કહયો
 ન માને કોઇનેરે, કહેા હવે કીજે કેમ; અંકુસ વસ્ય આ
 વેનહીરે, મદ ઝરતો ગજ જમ; મદ ઝરતો ગજ જમ સ
 એ, ખપી રહ્યા સખ લોક લોકાઇ; ઉજાને નહી હકીગત
 કાંઇ, દવદંતી પાછી વળી આપજ ॥ ૨૯ ॥ નળઅંતેહ
 ર હારીએરે હારયો દવદંતીનાર, પ્રેહ સમે ચમકી કો મુદી
 રે, જીમ તારો પરી વાર, જીમ તારો પરીવારે હારયો
 નળ રાજ પાણ ન રહે વારયો; નળ અપનો અધીકારજ હા
 રો, કુખરે આપણે કાજ સમારયોજ ॥ ૩૦ ॥ દાગ પેહુલી
 ખાન ખાંડનીરે, વ્યસનમાં સેવજે કોય; સમવસુદર કહેરે
 સુખીયાં યાસ્યો સહુકોય, સુખીયા યાસ્યોરે ધરમે, વાત બા
 લાગીછે સધળી કરમેરે; મરણતો આજ કાલ કે પરમે, સ
 ચય સુદર કહે રહેજે શરમે ॥ ૩૧ ॥

દુહા

હવે કુખર રાજ થયો, પ્રગટયો આંજીવ પર; નીસ નેહર
 નળને કહી, દશ છાંડીને દુર ॥ ૧ ॥ પીતા રાજ્ય વુજ
 આખીયું, દેવ લીધું સોય, મુજને રાજ્ય પાસી દીયો; દાશ

નહી મુજ કોય ॥ ૨ ॥ તુરત આવી ખેડો તખત; ચામર
છત ધરન; ખલક લોક આગે ખડે, ખીજમત ખુખ કરે.
ત. ॥ ૩ ॥

હાળ ર ૭

રાયને તેડે આંગણેરે એ દેશી.

નળ નગરીથી નીસરયોરે, છોડી રીધી આવાસરે; ॥ રા-
નેસર ॥ દવદંતી સાથે ચલીરે, તનુ છાયા જીમ તાસરે રા
નેશર, તુમ વિના ઘડીએ ન જાય ॥ ૪ ॥ એમ પ્રજા
લોક આકંઠ કરેરે, કુણું પુરશે અમ આશરે, રાં તુમ વિ-
ના ઘડીએ ન જાય ॥ એ આંકણી ॥ કુખરે તંહાં કાણ
આવીયોરે; બાલે કડવા બોલરે રાં દવદંતી ન જાયદેડરે
રાખીશ માહરે મોહોજરે ॥ રાં તું ॥ ૫ ॥ કુખરને સ-
હુકો કહેરે, નકરે તું મોહોટો અન્યાયરે; રાં મોહોટી ભા-
જાળ માતા સમીરે, ક્રીમ એ કુકર્મ પાયરે ॥ રાં તું ॥
૬ ॥ જગવિજુ માંછલી ક્રીમ રહેરે, ચતુર તું ચીત વિચા
રે; રાં નળ વિજુ દવદંતી ક્રીમ રહેરે, પ્રીયા વિજુ એ-
કલી એહરે ॥ રાં તું ॥ ૭ ॥ કેસરી કેસ મણી સા-
પનીરે, કપણ તણું ધન જેમરે; રાં જીવતાં હાય લાગે
લાગે નહીરે, તીમ સતીયોની છાપરે ॥ રાં તું ॥ ૮ ॥
એમ લોકે સમજાવીયોરે, રાય કુખરને તેયરે, રાં રથ
બેસારી માહા સતીરે, પ્રજામ્યો ભોજાળપાયરે, રાં તું ॥

૯ ॥ નળ એ હવે તે બોલીએરે, સાંભળો સજન લોક
 ૧૦ ॥ ત્રણ ખાંડ નીશીધો જો તજરે; રથની કેહને આસર
 ૨૦ ॥ તુ ॥ ૧૦ ॥ પાતી નારી આગે કરીરે, નીસરયો ન
 ૭ વનવાસરે, સંપેડન સાથે ચલ્યોરે; ખલક લોક વીખાસરે.
 ૧૦ ॥ તુ ॥ ૧૧ ॥ રોવે પીટે રીસે કરીરે. પરીજન કરી
 પોકારે ૨૦ હાહા દૈવ તે સ્વ કરેરે; હીતવજ્જ કપાળરે; ૨૦
 ॥ તુ ॥ ૧૨ ॥ નળ સરીખા જગ કોઇ નહીરે, રાય પ્ર
 જ પ્રતીપાળરે ૨૦ ન્યાયવંત નીર લોભીયોરે, કુ
 જ કરસે હમ રખવાળરે ૧૦ ॥ તુ ॥ ૧૩ ॥ કુકડા અગ
 સુક સારીખારે, ગૃહ પારા પત મારરે, ૧૦ સિપેણ આ
 બા તીહારે, દુખીયા કરે અતી સોરરે ૧૦ ॥ તુ ॥ ૧૪ ॥
 ધીગધીગ દબવજે તુજનેરે, નળને અવસ્થા દીધરે ૧૦ અ
 થવા સહેજ એતાહરેરે; અંદ્ર કલંકી કીધરે ૧૦ ॥ તુ ॥
 ૧૫ ॥ જો ત્રેવડ હુતી તીહારે, રાજ્ય બિદાળી લેસ; ૧૦
 ભરત ત્રણ ખાંડના ઘણારે, એમ કાંકાધાનરેસરે ૧૦ ॥ તુ
 ॥ ૧૬ ॥ પેઢિ પુટે જાતી થકીરે, દવદંતી કહે એમરે; ૨૦
 અનુમત દ્યો પસુ પાખીનેરે, જાતાં પગ વહે જોમરે ૧૦
 ॥ તુ ॥ ૧૭ ॥ નગરલોક પસુ પાખીયારે, સહુ સ્વ કી
 ધી સીખરે; ૧૦ રોતાં સહુ રોવાવીયારે, દુખ દીયો આપ
 સરીસરે ૧૦ ॥ તુ ॥ ૧૮ ॥ સતીય સરાપથી ખીહતોરે, ક
 રમતો નરલહીકરસુરેરે; ૧૦ બુર ઉપર પાંચાકીરે, અહુ
 આંજી હીઅતી ફરેરે, ૧૦ ॥ તુ ॥ ૧૯ ॥ બોલાવી પાછા
 વધ્યોરે, નગર નારી સુસનેહરે; ૧૦ પણ ધરતી ભારણ

(૨૫)

હુઠરે; નયણે વરશે મેહરે ॥ ૨ ॥ ૧૦ ॥ આપાપણે મે
રે સહુ ગયારે, અટપટીચીતન જતરે ॥ ૨૦ ॥ વીસારી પ
ણ નવી વીશરેરે, નળ દવદંતી વાતરે ॥ ૨૦ ॥ ૧૧
॥ દાળા ખીજી ખીજી અટનારે, મારણી રાગ અધરે ॥
૨૦ ॥ સમય સુદર પાઠક કહેરે, કરમ કરે તે પ્રમાણરે ॥
૨૦ ॥ ૧૨ ॥

કુહા

નળ આઘો ગુર સંભારતો, જાની ગુરનો મોલ; પાણ
કહ્યો હતો મોહને, મુજને વચન અમાજ ॥ ૧ ॥ નળે
અનુજી બળે નાખીઓ, તે ધામો જામેડ; નળ નીશ્વમહીધો
હજુ, હુ થીરોનેઠ ॥ ૨ ॥ ધામો પાંચસે હાથનો, જાંણ
ઉપાડ્યો જોહ, નજર અયોધ્યાનો ધણી; નીશ્વય હોયે તેહ-
॥ ૩ ॥ નળ દેશોટે નીસરેયો, દવદંતી લેઈ સાથ, એવન
વાડી પેખતો; દેખાડી નીજ હાથ ॥ ૪ ॥ સતી સરણ ફ
રસી કરી, પ્રથવી હેવી પાપ; રજરૂપે જાચી ગણ, એસવી
સીધ પ્રતાપ ॥ ૫ ॥ તપેતે તાવડ આકરો, દવદંતી ન અ
માય; છેહડા મુકરે છાંહડી, મારગમાં નજરાય ॥ ૬ ॥
દવદંતી યાકી યકી, બેશે મારગ માંહે; નળ ઉઠાડે હાથશુ,
વીજગાડે નીજખાંહ ॥ ૭ ॥ ધરતી બળી ઉડીધણ, દાઝી
પગ મુકમાળ; નળ અપણોં આઠણ ધરે, પગનીચે તતકા
ળ ॥ ૮ ॥ દવદંતી તરસી થઈ, પગપગ મારગ નીર; નળ

(૨૬)

આણીને, છોટે તેહને હાથે સયળ સરીર ॥૨૩॥ કીહાં મારગ વીથે
સુએ. કીહાં વીસામા હોય; સાસેણી આણે સતી; હાથદા
દહ કેડ ॥ ૧૦ ॥ આગળ અટવી આવતી, એક મોટા ત
પાવ; પાંચાપી તૃપતાં યયાં, રાત રહયા સમભાવ ॥ ૧૧ ॥

હાળ ૩૭

તુને ગોકુળ બાલાને કાલાન ગોવીંદ ગોશરે, એ દેશી
નળ દવદંતી એ પ્રેહસમે આલ્યારે, જતા મારગમાંહીસ
હું દુખ સાલારે; ધીગધીગ દધદવને જોણે એ અવગ્યા દી
ધીરે; ત્રણ પાંડ તણી હમ રીધી ઉદાત્તી લીધીરે ॥ ૧૨
॥ એકદીન અટવી આવી તે અતી મહોટારે, દીન આય
મીયોને વેળા પાણ થઇ ખોટીરે ॥ ૧૩ ॥ સુરજ આથમી
ને આકાસે પેડોરે, જાણે તે નળને દુખ દેવાને ખેડોરે; હાથ
પાય ધાયા નદીતણા પાંણીરે, જળ પીધા નળને તે દવદં
તી રાણીરે ॥ ૧૪ ॥ એકલતા ગ્રહમ'ડપ ઘટમાંહારે, વીસા
મા લેવા આવ્યા તીહાં ઊછાહારે; સીલાનળ ઉપર સુકોમ
ળ દાયરે, તીહાં કેળીપત્ર લેઇહાથે ખીછાયારે ॥ ૧૫ ॥ મ
તખોટે દવદંતી ફુલવાયરે, અરધ આઠણ હેઠે નજરાજ
ખીછાયરે ॥ ૧૬ ॥ નવઝાર સમરી બેહુજાણા તે સુતારે,
દીપે આલીગનતે હાથે પ્રેમ પ્રભુનારે; દવદંતીને તીહાં ભર
નીદ્રા આવીરે, નજરહયો જગતો તીહાં મીટેનહી બાવીરે ॥
૧૬ ॥ નળ મીતવે તે મનમાંહીં હવે કીહાં જાગુરે, સાસરે

જાગેતા લોકીકની દયા પાડે; પરદેશ જાગે જીહાં પીછાણ ન
કોઈરે, સુખ કુખ તે સહુને સરનાં હોયરે ॥૧૭॥ પરદેસે
ભમતાં સાથેછે મુજ નારીરે, પગ બાંધણ એહના છે મુ
જને ભારીરે; નારીને છોડી જસ્યુ એણે વનમાંહીરે, જો
જાગશેના તે છેડો રહેશે સાહીરે ॥ ૧૮ ॥ એણે અવસરે
ઢાળ ત્રીજી થઈ પૂરીરે ॥ સમય સુદર . કહે વાત રહી અ
ધરીરે, ॥

ઢાળ ૪ થી

રાગ કનડો પેડડ માનારે હમ બોલ એ દેશી
દવદંતીને બાહીસુરે, નળનો વીગણો હાથ; છોડી પણ છુ
ટે નહીરે, પણ નળ થયો નીરવ્ય નાથ ॥ કામની મુક્યનેમા
હરે હાથ ॥ હવે તુંજ મુજ કયો સાથ ॥ કા ॥ હુ અંડ
ળ પાપી થયોરે, બાપડા મુકી દે બાથ ॥ કા ॥ ૧ ॥ કહ્ય
વૃક્ષ જાણી આદરયોરે, તે મુજને ભરતાર; એરંડીઓ થઈ
ને નમ્યો , સુદરી સહી તું જાણ ॥ કાં ૨ ॥ રત્ન અ-
મુલખ જાણીનેરે, ગાંડે બાંધ્યો તાંણ; પણ હું પથર નીમ
ડ્યોરે; સુદરી સહી તું જાણ ॥ કાં ૩ ॥ સેના જાણી સં
ગ કીયોરે, નીમડ્યો પથર એહ; દવદંતી તું જાણીનેરે, ન-
ળ થયો અતી નીસનેહ ॥ કાં ૪ ॥ હસી જાણ શીર ભ
સારે, મૂજ હોસ્યે ચીર કાળ; પેહેલે અંચ અબુકડેરે, હમડી
ઓ શિવાળ ॥ કાં ૫ ॥ શીટરે વિધાતાએ પાંતરયોરે; કાંકા
હસી સંગ કીધ; અથવા અબુગતુ તું કરીરે, કેતકી અપવીત

ડીધ ॥ કાં ૬ ॥ સવરા મગ્ધ માંડિયોરે, બેઠા રાજવી
 કોડ; સહુને તજી તે નળ વરયોરે નળે લાગી છે જાડ ॥
 કાં ૭ ॥ હલુવે હલુવે હાથ કાહાડીચારે, ની દ્રૂ માંહી તે
 નાર, આત્રીગન અલગો કીયોરે, મૂળ ફરસે પાપ થાય ॥
 કાં ૮ ॥ વળી વળી રાજા ચીંતવેરે, વજ્ર રહ્યો મૂળ હેઠ;
 કુણ દવદંતી કુણ હું બલોરે; છેડે નહી એક નેટ ॥ કાં
 ૯ ॥ કાઠી નળ કીરપાણીકારે, મુકય મુકય તું કોસ; મં
 મુકયો કોસ માહરારે, તું કરય કહેસોસ ॥ કાં ૧૦ ॥
 લીધી હાથ કપાણીકારે, છેદવા માંડ્યું ચીર; જીમણો દા
 ભાને કહેરે આત્ર તું છેદવા ચીર ॥ કાં ૧૧ ॥ ચોરી માં
 હી મં ચહડીરે, જીણે પરણી બહુ પ્રેમ; જીમણો કહે મુજ
 ચીરનેરે; છેદતાં આવે કેમ ॥ કાં ૧૨ ॥ દાબા જીમણાને
 કહેરે; સાંભળ મોરા મીત; હાથેગળો રસ તે લીયોરે તે
 વાત તું આણે ચીત ॥ કાં ૧૨ ॥ કંસારે પાપો તે એ
 કયેરે, મુજને ન તેડ્યો તેથ; કાલ કરે તું બલોરે મૂળ કયું
 તેડે એથ ॥ કાં ૧૪ ॥ ભાજન જીમતાં અતી બલોરે
 માંખી વીજવે મુજ; તું નાસે તોરે નાંખતારે; હું આગે
 કરે જીક ॥ ૧૫ ॥ તું વાટે શીર પાંચડીરે, હું તમારી ક
 રે ખુન, હું ભાર ખમુ તોજતારે, તે વાત ગઇ તુજ બુ-
 દ્ધ ॥ કાં ૧૬ ॥ સુણ દાબા નળ વીનવેરે, જીમણો અ
 ધીકો હાથ; પૂજ સ્મરણ દાન દીઝીરે, પૂન્યે પાપઠકાય ॥
 કાં ૧૭ ॥ દાબા જીમણો બે મળીરે, ચીનતી કરે સુખ

રાયે ખાજી કહે તે અમે કરે, પાણ અડાળ કમિ ન થય
 રે ॥ કાં ૧૮ ॥ નળ કહે કામ તુમે કરોરે, જો કરો મં
 હારી આથ; પાપ સહુ શીર માહરે, જીમશો તીમ પંચા
 રા ॥ કાં ૧૯ ॥ એમ સમજાવી હાથનેરે, છિદીઓ આં
 ધા ચીર; જાણે નજે છેદ્યો નહણેરે, પાણ નપણે વરસે ની
 રે ॥ કાં ૨૦ ॥ તુજને ડરનો કો નહીરે, શીળ તણે પ્રતાપ
 વીસલાસી દ્રોહ મં કીયોરે; તુજને છોડી એણે પ્રતાપ ॥
 કાં ૨૧ ॥ કરે સંવાદ કહે ધહારે, કવી કલો છે તેહ; સ
 મયસુદર કહે સમજીયોરે; ચોથી રાગ એહ ॥ કાં ૨૨ ॥

કુહા

નળની સરેતો ઇમ કહે, નીદ્ર કર્ય ઉપગાર; દવદંતી
 આંખી ખીચીને, મન આવે મુજ લાર ॥ ૧ ॥ તનતજ્યો
 કુખાણ ભર્યો, મે છોડી નીરદાષ; વીસવાથ ધાતી હું થયો,
 મકરે માહરો સોસ, દવદંતી તુ જાણજે; છેલો મુજ પ
 રેણામ, મત રોયે જાગી થકી; નળચુ કહે કામ ॥ ૩ ॥
 એમ કહીને નીજે રૂધીરચુ, વચ્ચ ઉપર નળરાય અક્ષર તી
 હાં એહવા લખે, નયણે નીર ભરાય ॥ ૪ ॥ દામિ મારગ
 પીયર તણો, જીમણે સાસરે જાય; દામિ વડ જીમણ દીસે,
 કે સુડા વન રાય ૧ ૫ ॥ જીહાં ભાવે તીહાં જાયજે, તુજ
 ને કીચ્યો આંદસ; હું કીમ મુખ દખડચુ, શીરતો દસ વી
 દસ ॥ ૬ ॥ એહવા અક્ષર નળ લખી, આધ્યો કુખ જ

રપુર; પાછો ફરી જોતો થકો, દવદતી મુખ દુર ॥ ૭ ॥
 ચાલતા પગ પાછા પડે, વળી પાછો વલ્યો પ્રેમ દવદતી
 મુખદેખીને; દવ પ્રતે કહે એમ ॥ ૮ ॥ બીગબીજ દહવ
 તે જો સુખી, દવદતીને કીધ; તો વળી એહવા દુખન
 છી; તે કાં અવસ્થા કીધ ॥ ૯ ॥ બારે વૃક્ષ જાંછેરીને; છે
 દેનહી નરકોય, કલ્પવેલી કુલી ફળી; કાપે મૂરખ સોય ॥
 ૧૦ ॥ અથવા હવે વીધાતરા જામતી જાત્ર અનીસ્ટ; એ
 હવો મંદ્ર નીપાધને, રાહુ તણો દેકસ્ટ ॥ ૧૧ ॥ વળી કહે
 રે વન દવતા, સાંભળજો મજા બાજ; નીરદવ મત થાજ્યો
 ૧૨, વીલીની પેરે નીટાલ ॥ ૧૨ ॥ તીમ કરજો જીમ ધ
 હાં, દેખે નહી અતી દુખ; પ્રજીકીને પાધરો; મારગ પામે
 દુખ ॥ ૧૩ ॥ એમ કહેતાં આધો ગયો, અદ્રસ્ય થયો
 તનકાળ. ઉપદ્રવ કોઇ મત કરો; જીવજાતુ વીકળાળ ॥ ૧૪
 ॥ પાછો જઇ પે સીરહયો, લતા માંહી લટપટાય; રાખુ
 રમણી રંગસુ, રાતી સીમનર પાય; ॥ ૧૫ ॥ હું પરભાતે
 ચાલસુ, એપણ ચાલશે પરભાત; બેહુંમાંહી એકાણ મારગે
 સીગસત સંગાય ॥ ૧૬ ॥ એમ ચીતી પાછો વલ્યો, સુન્ન
 વેલી વીચાલ, પ્રીયાદેખી સુતી થકી; નળ ચીતે જાજળ ॥
 ૧૭ ॥ સુરજ પણ નવી દેખતી, સુતી સેજ તજાલ; તણે
 તે દવદતી સારીખી, સુતી ભામી વીછાય ॥ ૧૮ ॥ હા
 હા નળ દુસ્ટા તમાં, કાંતુ દુસ્ટજ હોય; નીરપરાધી નીજ
 કામની; અભણા તજ્ય નવીકાઇ ॥ ૧૯ ॥ એમ ચીતવતાં

ચીનમાં, વેગે વીહાંડી રાત; નળ આંસુ જળ નાખતો, ઉ
ઠી અધ્યો પરભાત ॥ ૨૦ ॥

ઢાળ પ મી

રાગ ગોડી મનદહ કરી નળ ચાલીઓ, ગયો અળગો
અતીકુરજી; દાવા નળ બળતો થકે, દોઢો પ્રમળ પકુરોજી
॥ ૧ ॥ દોઢો પ્રમળ પકુરે ભડહડ. વગી વન એરખડ
આદ્રંદ સબળ કરી દોહલ, બળે પંખી બાપડા; મૃગરોજ
શુઆર અસાસસી, સીહજપુછે ઉછાલીહ; દેખતાં કાયર ચી
ત કંપે, મનદહ કરી ચાલીઓ ॥ ૨ ॥ સબદ નળે એક
સાંભલ્યો, મનુષ તણી તે ભાષોજી; હક્ષાગ વંસ વીભુખ
જી, નળ રાજ્ય મૂજ રાખોજી; રાખ્ય રાખ્ય મુજને આગ
માં બળતો, સુણી રાજ તીહાં ગયો; વેલડીમાંહી સાંપ વી
ટ્યો, દેખી નળ અચરીજ થયો; પુછીઓ ઠાંમને નામ મા
હારો, સાદ તેડીમ અટકલ્યો; અહી કહે અવધી સ્તાન મુ
જને; સબદ નળ એક સાંભર્યો ॥ ૩ ॥ પૂરવ ભવ
અભ્યાસ તેણે ભાશ્યા મનુષની જાણીજી,
કર ઉપગાર તું મુજને પ્રાપના પ્રમાણજી, પ્રમાણ પ્રારથ
ના કરી નાંખ્યો ઉતરાસંગને વેલીથી તુરત છોટીયો, લીયો
તેહ બુજંગને વન ગહન માંહી મુકતાં; નળ કર દસ્યો કી
જી વાસ્તે; નળ કહે પર ઉપગારના ફળ પૂરવ ભવ અ-
ભ્યાસએ ॥ ૪ ॥ આંખ ઉઘાડી જે શીંહની, તેહજને શીંહ
ખાણોજી; ફધ પીતાં જીએ અહી, દ્રસ્ટાંત એહ કહાયોજી;

દરદાંત એહ કહીએ બહાં કેહ્યું; નળ કહે એમ સાપને, કુ
 બડા રૂપ કરૂંપ દેખી તેણે સમય નળ આપને, વધરાગ
 આંબો લેવે ચારીત્ર કર વાત નીચીહની, એમ નળ નરે
 સર કરી વીમાસણ, આંખ ઉવાડી શીંહની ॥ ૫ ॥ સર
 પ શીટી દેવતાંયયો, નયણે દેખે નચીંદાણ, અળકતાં કુંડ
 ન આભરણ ભલાં; તેજે તે જાણો દીણુંદાણ, તેજે તે
 જાણો દીણુંદ પ્રગટયો કહે મકરય કુખ એ તાહરે તાત ની
 ધીધ નામે કરીસ તુજને સુખએ, વરત પાળી સુધો આણ
 સાણ કરી પાંચમે સરગે ગયો; બત્રીસઅધ પડીત નાટક,
 સાપ શીટી થયો દેવએ ॥ ૭ ॥ જાન અવધીછે માહરે,
 દેખ્યો કરૂંટ દુરંતોણા તુજ સાંનીધ કરવા ભણી, હુઆ
 બ્યો તુરતોણ; હુધિહાં આંબ્યો તુરત માયા રૂપ ફેરયો મેસ
 હી, કુખડે રૂંપ થકી કરતાં આળએ તુજને કોનહી; દક્ષાત
 ણી વાત નહી હગણા, ભાગ કર્મ છે તાહરે; અવસર જ
 જાત્રીસ વરતણો અવધીસ્તાન છે માહરે ॥ ૭ ॥ નજે તેદ
 પ નાનીગી, આભરણ કરૂંડ સુરંગોણ; નાલિર વચ્ચ તુ પે
 હરજે, જળરૂંપ ફેરવી અંગોણ; જળરૂંપ ફેરી આપણો તુ મૂ-
 લ ગોરૂંપ જળકરે, આભરણ પેહરે કરૂંડક કરાં; દસ વીદિ
 સે મેં શીરો, તુ કહે તીહાં ઉપાડી મુકુ; પુત્રને પ્રેમે લીધો
 એમ કહી નળને નીધધ સુરવર, નાલિરદેવી દેવનીમીઓ ॥
 ૮ ॥ કહે મુકુ સુસમાનગરે, દેવે મુકયો લેધ તેથોણ; નળદ
 એ આપણે, સુસમા પૂર પોલી તેથોણ; સુસમા પૂરપોલી

તેથ પેહિતો, કોલાહલ થયો તેણે સમે; દુર દુરે પાપસ
 લેકો, સહુ ટલો એક ગમે; અથવાર બીહુદીસ કહે એહ
 પો, નવ શુભા અચરીજ ધરે; દેખીઓ એહવે એક હાથી
 ગાવતો સુસમા પૂરે ॥ ૯ ॥ ચાળાનો થામ • ઉમેડીઓ,
 હાથ ધુંડો પ્રચડોછ; સુડા ડાડ ઉછાળુનો, મદ ઝરતો મે
 હુ ગડોછ; મદઝરે બેહુ ગાડ ચહુદીસ ભમર ચુન્નરવ
 ફરે, ગડગાડ ગાજે મેહનીપેરે; નગર માંહી ધુંડો શરે, ધ
 ર હાડ ખાડે માણસ મારે નગર લોક દુખીઓ કીયો; કોલ
 પુરષ તેહને જાતી ન શકે, આજ્ઞાન થામ ઉમેડીયો ॥ ૧૦
 ॥ રાજ પૂરષ કહે એહવો હાથી જાતે જોહોછ, દંધી જ
 યિ રાજ તેહને; આપે રીધો અપારોછ, આપે રીધી અ
 છોહ તેહને નવે સગદ એમ સાંભળે; આવીઓ હાથી પા
 સ સામે સંચ જાતગ અટકવો મારયો મારયો કુખડ તુ
 કેખી ગજગમ જોહવો એમ કહી નગરી લોક સંધળા, રા
 જ પૂરષ કહે એહવો ॥ ૧૧ ॥ નજરાજ નીર ભય થકો;
 એતાવે માનગોછ; લધુ લાગતી ણા કેળવી, ગજ રથમાં
 ડયો જાગોછ; ગજ રથ તે માણે જાગકમહી સુડરુ સા
 હી અણે, કળદાડે જાત ગીતચામે; કમહી જાતી પૂછડે,
 વચ્ચેના ગોટો નાખીઓ નજ તેહને બજદે થકો, નજ કુદી
 ઉચો અડે ઉપર, નજરાજ નીરભય થકો; માથે આંકુસ મા
 રીધુ, વચ્ચ કીધો ગજ રાજોછ; ધનધન્ય લોક સહું કહે,
 એકો નરસીર તાળોછ; સીરતાજ એ કોલ કુખડો નર દેવ

કુમરે સારીઓ; દધીવરણ રાજા પોળ ઉપર ચડી દેખે પા
રઓ; નળરાય હાથે ચડ્યો આવી પોળ વીચે પરખીયો ગય
રતન માળાઠવી કંઠે, માથે અંકુસ મારીયા; કુખડે હાથે
બાંધીઓ આજ્ઞા થામે આણયોજી, રાજા પાસે આવીઓ
નળરાય માહા જાણોજી; મહા જાણ રાજા હુંવો હરખીત
આપણે પોલે લીયો, આભરણ વસ્ત્ર દુકુળ ઉતમ દ્રવ્ય પ
રીધલ આપીઓ, દધી વર્ણુ રાજા પાસ રાખ્યો; આદ
રમાન ધણા દીયો; એમ સમય સુદરે કહે પાંચમી ઢાળ હા
થી બાંધીઓ ॥ ૧૨ ॥ ખીન્ને ખાંડ પૂરો થયો પાંચે ઢા
ળ રસાળોજી, સુસમાનયરે વીચાલે ગીરઆ ગજ ખરતરે
અતીભણો; જીન અદ્યુગ પરધાનજી સીધસુરી નીરમળ
ગુરની ભાગણી અંસકળઅંદ વીનય સદ્યુરે ગોત્ર રાહડચી
ર જ્યો; ઉવઝાયપમણે મય સુદરે, ખીન્ને ખાંડ પૂરો થયો
॥ ૧૩ ॥

ખાંડ ખીન્ને સમાપ

દુહા

નાણ અને દસણ ચરીત, મુગતી તણે એ પાંચ; એ
કમના આરાધતાં, મુગતી ગયા નીઅંથ ॥ ૧ ॥ એત્રીહુંને
પ્રણમી કરી, બોલુ ત્રીન્ને ખાંડ; નળસખાંધ મીઠો ધ
ણું જાણે ખીરસુ ખાંડ ॥ ૨ ॥

હાળ ૧લી

જીન વરસ્યુ મરે મન લાના એ દશી

રાગ ઋવસારી ॥ આદરનાં દહ ધણો, તેડી આપણી પા
 શેરે; દધીવરણ નરેશ્વર પૂછે, આંણી મન ઉલાસોરે, કહુ રે ॥
 આ વાત કુખડા ॥ ૧ ॥ તું વયે કહાં દેશમાં, કુટખે તા
 હરો કેયરે; ગજ ઝાલણ કળા કીહાં થકી, તું કીમ આપો
 એથરે ॥ કે ॥ ૨ ॥ સુણ રાજન કહે કુખડો, મુજ જનમ
 આયોધા ઠાંમરે; કુટખ સહુકો તીહાં વસે; મુજ એકલુ હું
 ડ'ક નામરે ॥ કે ॥ ૩ ॥ નળરાજ તીહાં છત્રપતી, હું તેહ
 નો સુઆહરરે, તેણે પણ સમજી કળા; મુજ દીદી હીત
 કારરે; ॥ કે ॥ ૪ ॥ સુરીય પાક નામે રસવતી, જમતાં
 સપ્પરે સવાદરે; નળ જાણે કે હું જાણુ, પણ તેહ તણે પર
 સાદરે ॥ કે ॥ ૫ ॥ નળરાજ જીવટે રમ્યો, કુખર ભાધની
 સાથરે; દસ સહું નળ હારીઆ, વળી હારી સમજી આ
 થીરે ॥ કે ॥ ૬ ॥ સકળ કળા જાણુ તુ સુણયો, હું આ
 બ્યો ધહાં તેણરે; ગુણવીણ ગુણ જાણે નહી, ગુણીજનનો
 ગુણ જોહરે ॥ કે ॥ ૭ ॥ નળ નીરવાણ સુણીને રાજ, રે
 યો શ્રી દધી વરણરે; મૂલ્ય કારજ કીધાં સહું, તે જાણે આ
 રે વરણરે ॥ કે ॥ ૮ ॥ એક દીન રસવતી કળા, દેખાડી
 પાલ મુકી ધુપરે, સુર્યદેવ વીધ્યા નળ સમરી; નીપનો શ્વાદ
 અનુપરે ॥ કે ॥ ૯ ॥ ભોજનજીમી મીઠો ભણો, સંતોષા

જો રાયરે; પાંચમે ગાંમ ૮ લાખ રેલગા, કરી કુમડનિ રેલ
 પસારે ॥ કે ॥ ૧૦ ॥ કુમડે ગાંમ ન લીધા કોઇ; અપકિ
 લામ ન હોયરે, લાખ ઠકા વસ્ત્રાદિક લીધાં; વસી કીધા બુ
 પ સોઘરે ॥ કે ॥ ૧૧ ॥ કહે રાજ ને તુ માગે, તો તે હું
 દઉં તુજરે, કહે કુમડો હું કોઇ નવી લેઉ; વાત સુણો એક
 મુઠરે ॥ કે ॥ ૧૨ ॥ સાત વ્યસન નીવારય તુ દેસમાં, રા
 જ્યે માની વાતરે; દેશમાંહુ ઠગેરે ફરયા, ધરમી રાય ક
 હેવાયરે ॥ કે ॥ ૧૩ ॥ સુખ સમાધી તીહાં, રહેતા થયાં
 નળને વરસ તે કેઇરે, પેહેલી ઢાળ વીજળ પાડની; સમય
 સુંદર પમણેરે ॥ કે ॥ ૧૪ ॥

દુહા

એક દીન હુઠક કુમડો, ગયો સરેવર તીર; બેઠો
 તરે છાયા તળે, પગ દીવમાંહે દીવગીર ॥ ૧ ॥ વીત્ર એ
 ક આવી કરી; બેઠો કુમડ પાસ, ગીત ગોરે કરી સ્લોક
 ક ને, કહે નાંખી નીસાસ ॥ ૨ ॥ દુશ્ક નિરદય આત્મા
 નીરજળ અને નીસત; નળ સમ બુડો કો નહી, જોણે છો
 ડીશું કહિત ॥ ૩ ॥ વનમાં મેહેલી એકલી, સુતા પીડ વિ
 સ્વાસ બળી જળી બસ્મ હુવો નહી જોણે તથ નારી ની
 રાસ ॥ ૪ ॥ વીરડી રાગ સ્લોક બે, સાંભળતાં તતકાળ; ન
 બે આંખે આંસુ ઝરે; જોણે નીરજ આળ ॥ ૫ ॥

ઢાળ રજ

કોઇસો પરવત ધુધળોરે એ દેશી.

કહે કુળગે તે વિપ્રનેરે લો; કુળ ગીત કહ્યો રસાળરે,
 ॥ પંચીડા ॥ મુજ પાણુ દરણા ઊપનારે લો; દેખી આસુ
 પ્રતાપરે ॥ પં. ૧ ॥ કહે તું કીહાંથી આપિયારે લો, કુ-
 લ તુજ નામ કહતરે ॥ પં. ૨ ॥ નળ રાગ પાપી તણી
 રે લો; તે કહી સુણાએ વાતરે ॥ પં. ૩ ॥ કહે પંચી
 સુણ કુળગરે લો, કુસળો મોહિરા નામરે ॥ પં. ૪ ॥ કુલન
 પૂરથી આવીયારે લો, વાત સુણી મેં ગામ ગામરે ॥ પં. ૫ ॥
 કુળજ કહે મેં સુણી હતીરે લો, પેહેલ પાણુ એ વાતરે ॥
 પં. ૬ ॥ નારી તણ નળ નીસરચારે લો, કહે પછે તીહાં
 થયુ જોહરે ॥ પં. ૭ ॥ કહે ખંભાણુ સુણ કુળગરે લો,
 નળે છોડ્યા પછી નારીરે ॥ પં. ૮ ॥ દવદંતી સુણો લલુ
 રે લો, પ્રહ સમે એણે પ્રકારરે ॥ પં. ૯ ॥ કુલી કુળી આં
 મે ચઢીરે લો, કુળ ખાવા હું સારરે ॥ પં. ૧૦ ॥ આમે ગ
 જ ઉન તુલીઉરે ભો, ભુઘ પડી હું નીરધારરે ॥ પં. ૧૧ ॥
 અમકી જાગી નીજ કુળ હજીરે લો, પેડ દેખી નહી પા-
 સરે ॥ પં. ૧૨ ॥ અળ ચીત જોઇ ચહુ દીશરે લો, નળ
 વિણ થઇ નીરાસરે ॥ પં. ૧૩ ॥ દવદંતી એમ ચીતવેરે
 લો, કીહાં પાપ કીયાં મેં કોડરે ॥ પં. ૧૪ ॥ ડંગકાર અઢ-
 વી પડીરે લો, પેડ મુજને ગયો છોડીરે ॥ પં. ૧૫ ॥
 પેડ પાણી લેવા ગયેરે લો, સરોવર સ્નાન નીમીતરે ॥ પં.
 અથવા કોપી વિદ્યાધરીરે લો લેઇ ગઇ અંચળ ચીતરે
 ॥ પં. ૧૬ ॥ અથવા પેડ હાંસો કીયારે લો, છાનો છપીર

હયો એથરે ॥ ૫૦ ॥ હવાણાં સોત્રો કાહાડશુંરે લો, મુજ
 આગળ જાઈ કેથરે ॥ ૫૦ ૧૦ ॥ દવદની ઠડોકરીરે લો,
 વન વન જોવું કંતરે ॥ ૫૦ ॥ વૃક્ષ તે જોયાં ચહુ દીસેરે
 લો, પણ નહો દીડો કંતરે ॥ ૫૦ ૧૧ ॥ રોવા લાગી
 બહુ બકેરે લો, કરવા લાગી વિલાપરે ॥ ૫૦ ॥ આમ
 આવ્ય કંત ઉતાવળોરે લો, દોહલો વીરહનો વ્યાપરે ॥ ૫૦
 ૧૨ ॥ અતી હાંસો ક્રીમ કીજીએરે લો, મુજ પ્રાણ તે છ
 ડી જાયરે ॥ ૫૦ ॥ મેં તુજને છોડ્યો નહીરે લો, મુજને
 છોડી તે કાંઈરે ॥ ૫૦ ૧૩ ॥ ઇત્યાદિક વચ્ચને કરીરે લો
 નયણે દીઠો નાહીરે ॥ ૫૦ ॥ સુપન વિચારયું સુદરીરે લો
 નારી થઈ નીર ઉછાહરે ॥ ૫૦ ૧૪ ॥ ખીજી ઢાળ પૂરી
 થઈરે લો, નવી પામી ભરતારે ॥ ૫૦ ॥ સમયસુદર
 કહે હું કહુરે લો, કીધો સઘજો કીરતારે ॥ ૫૦ ૧૫ ॥

દુહા

આંખો પ્રીનમ માહરો, કૃત્ત કૃષ્ણાત્રીક રાજ્ય; ભલ સવાદ
 તે લોગરસ, ભરસપાન સવાજ ॥ ૧ ॥ ગજ સરીખા કુમ
 ર હુંવે; રાજતસ ઉન મૂળે; પ્રીયચીણ હું ધરેતી પડી, દહવ
 થયો પ્રતી કુળ; વજભ તુ દુરલભ થયો, સુપના તણો અનુ
 સાર; હેહ દહવતે સુ કર, કાં સરજી કરેતારે ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૩ જી

પ્રીય મલે પરદશ સમગ્રી ગુણમલેહી; અરી ગુલ પ-

કડાગી જીજીરા દગ્ધ એ દેશી

હોંડા દાખીદવ તે મુજ શું કીઉ, તે મુજ દીકુ કુખ તેણે
કાઠીપડે હીહી ॥ ૧ ॥ મુરછીત હુધ કુખમાંહી ધરકેડે પ
રણ પદી, વાયસ એન કીધ ઉઠી વીલખી થઇ ૨ ॥ વી
રહ વીલાપ અનેક કરે તે કામની, દીન કુખીયા નળત જ
એ કીમ જામની ॥ ૩ ॥ હા નાથ કહો ભાર તુજને ચઢતી
ખીજમત કરતી ખુખ છેલત દેખાડતી ॥ ૪ ॥ આજતા
ઇ એન્યાય અધમ નેકો થયો, ડંડા કારમે નાર છોડી ના
સી ગયો ॥ ૫ ॥ ચોરીચઢણી હુંસ્ય પુરુષ સંચળા કરે,
પણ નીર વહણુ ગીવેળ ધણેરા કુખધરે ॥ ૬ ॥ નળનો
નહીકો દોષ, વીલાપ કરકીશ્યા; કીધાં કર્મ કઠોર તે કુળમાં
મીયાં ॥ ૭ ॥ કીમ કેલનાનાહ નીપટ નમેરીઆ. કામની વી
રહ વંચિગ; દીયા મન ફેરીઆ ॥ ૮ ॥ કેમે કેલના પૂત્ર વી
છોહા માંતયો, કેમે મરણો નાહ અભાગણી લાતધી ॥ ૯
॥ કેમે કાપણુ માંલ પગાયા રાખીયાં ॥ ૧૦ ॥ કેમે માં
શોકપ માહા કામણુ કરી, કેમે કુડી સાંપ દીવાણુ ચાડી ભ
ગી ॥ ૧૧ ॥ કેમે કેલનાગરભ ગાયા પાપણી કેરે ડંકચ
નર રત્ન કીણે ભવ સાપણી ॥ ૧૨ ॥ કે કીધી પરભાન એ
સી ચોતરે, કેમે કકીણુ પ્રહાર દીશા જાણથી મરી ॥ ૧૩ ॥
કે આપણુ માંઆપ દીખ્યા ગુરુ ઓળ્યા, કેમે વણજ્યા
પાર મુગ્ધ જન ભોગ્યા ॥ ૧૪ ॥ કે પસુવાને ચાર ની
ર વીસરી ગઈ, કે પાયાં નહી નીર મૂત્રા કુખીઆ થઇ ॥

૧૫ ॥ કે આંધ્રુ દેવ દ્રવ્ય, સાધારણ દ્રવ્ય લીધાં, કે મે
 વ રાજપીછ ઘેરે વવરાલીયાં ॥ ૧૬ ॥ કે મે પાવણી સાંકે
 મહાન સંતાપીઆ, કે કોહર માંહી ઘાલી વરતમે કાષી ॥ ૧૭
 ॥ કે મે કુગર કુત્રીંગ દેખી રંચીઆ, કે મે સુધા વરત
 લેખને ભાળ્યાં ॥ ૧૮ ॥ કે મે જી માંકડ લીધે મે ના
 ખ્યા તાવડે, તે લાગ્યો મુજ પાપ પડી કુખ આવડે ॥ ૧૯
 ॥ દવદંતી વનમાંહી ઘેરે કુખ એકલી, રોની વીહર વિલા
 પ; રોયાં સાયર મૃગલી ॥ ૨૦ ॥ ત્રીજી ઢાળ એ કહી પ
 હુ દવદંતી કુખી, રામય સુદર કહે સીંગ પ્રભાવે હોયે સુ
 ખી ॥ ૨૧ ॥

દુહા

દીન સારે ભમની થકી, અટવી ડાઙકાર; સસલા સુ
 અરેરાજ મૃગ, પૂછતી ભરનાર ॥ ૧ ॥ રવી જાણે એવી
 રહણી, મુગ્ધન કરે જીહાર; દેખી ન સકુ હનનર; તેણે
 આપખીજો સુર ॥ ૨ ॥ અંદે કીચો અંદ્રણો, વાંચો મ
 દન વીધાર; દવદંતી અતી કુખ થયો, ખાતી ઉપર ખાર
 ॥ ૩ ॥ દવદંતી વીજવીજ થઈ, પ્રીતમ મુ બહુ પ્રેમ; સસી
 હર સાથે સંદેશો, પ્રીય ને પાડવી એમ ॥ ૨૧ ॥

ઢાળ ૪થી

દેશી ભાવનાના હો સાયર સુન સોહામણા. સોહામણા
 રે સાંભળ સુગણ સંદેશ; હો ગગન માંડળ ગની તાહરેરે,
 તાહા! દેખે તુ સધળા દેસ; દેખે સધળા દેશ અંદલીઆ

સંદેસોરે કહે માહારા કંતને તાહારી અમળા કરે અંદેસ,
 અમળા કરે અંદેસ નાહલા વહુણી નારી હું કીમ રહુંરે-
 ॥ ૧ ॥ વાજમ મે તુમ વારીયાર, વારયો હો જુગટે રમ
 વા તુ મત જાન; રાજ હારી નળ નીસરયો હો વનમાંહી વી
 લખા ॥ ૨ ॥ હો નળ તુજ સ્થુ હું નીસંરીરે નીસરી
 અંગમે દુખ લીધો આપહો મુજને તુ છોડી ગયો, છો
 ડી ગયોરે એવડો કીસો અપરાધ ॥ ૩ ॥ હો મસુતી મુઠ્ઠી
 ધામની, કાં સર્તારે પરમદા નજાણી તે પીડહો; હાથે જોણે
 પરણી હતી, પરણી હતીરે ચતુરે કમાણો કેમ ચીત ॥ ૪
 ॥ જાજકી જાગી જુરવા જુરવારે હો પ્રીયન દોઢો તુ પાસ
 હોવન હોવન જોઈ વાજહા, વાજહારે હોસાદ પાણ કીધો
 પચાસ ॥ ૫ ॥ નરતી નપા તી તાહારી નાહલા નાહલારે હો
 પગ પગ મુગજી પગ પૂછ. હોરાબરે હોમુઠરાનમે; રાન મે
 રાનમેર હોમહીયત પડી હું મુરછ ॥ ૬ ॥ હો કીધુ તેને
 કોન કર ન કોકરીરે હો પુરપ ગમાડી પ્રતીત, હો વીસ્વાસ
 ભાગોવાજહા વાહાજા હારે પૂરપાં કેહીરે પ્રીત ॥ ૭ ॥
 હો દગટાંત તાહારો ન દાખશે, દાખશેરે હો કવીયણ કેરી
 કોડ, પૂરપ કુડા માહા કપટીઆ; કપટીઆરે હો ખરી ન
 લાગી ખોડ ॥ ૮ ॥ એહવા અંદેશુ ઓ લાંબડા ઓલંભ
 ડા હો દીધા દવદંતી નાર, હો ચોથી ઢોળ પૂરી થઈ; સ
 મય સુંદર સ્થુ વીચાર ॥ ૯ ॥

હાળ પમી

જાણીધીપ મોજાર એ દેશી

દવદંતીએ તીહાં દીઠ અક્ષર એહવા, પઠી અને પેહડે લ
 ખ્યાએ; સાસરે પીર એહું પંથ બનાવીઆ, હીત કરી
 મુજ દીધી સીખએ ॥ ૧ ॥ પામી પરમાણુ મન મ્યુ
 વીમાસીયુ, પીંહર જાઈ સ પાપરીએ; કંત વોહણી નાર, સા
 સરીયુ કરી રૂપ નેવન પીમરીએ ॥ ૨ ॥ પગ
 પગ લાગે દાસરે લોક લાગુ ધાણ, તે થોડા ને છાવરીએ
 પીંહર પીતા લોકમા બંધવ છત્ર છત્રી અછત્રી તે કરીએ
 ॥ ૩ ॥ દવદંતી નળનાર બાહતી બાપડી, આત્રી ચીડુ દી
 સ નેવનતીએ; એકત્રી અખળાં નારરે, કહે કીહાં જાડે દડદ
 ડ કુખ રોવતીએ ॥ ૪ ॥ મન મનીન સુવચરે, ધુંલી ધુ
 શરતનુ; છુટી વેણી ડંડ મ્યુએ; જાણુ દગીરી નાર, દીય મ
 હી; આત્રી સીળ અખાંડ મ્યુએ ॥ ૫ ॥ સીળ તણે પર
 બાવરે, દવદંતી દેખી ભય સધળા ગયા બાગીને એ ॥ ૬
 ॥ વળી અવીમાએ એમ, સાથ માણે કોઈ અટવી લીધી
 તેહમ્યુએ ॥ ૭ ॥ તેહવે હવે દાસાયરે આગળ આવતા
 ખલક લોકને જોહનોએ; દવદંતી સાથરે, માંહે જાઈ ભળી;
 મન સંતોષ પામી ધણેએ ॥ ૮ ॥ હાંકટ જુમ પોકાર કોળા
 હળ થયો, ચોર ધાડી આવી પડીએ; દવદંતી કહે એમરે,
 બાહી ઉચી કરી; ચોરચરડ નાસી ગાએ ॥ ૯ ॥ મેરા
 ખ્યો એ સાથરે કુણુ લુંટી શકે, નીકળ પ્રયાસ થયા તુમ ત
 જાએ, એવાકત્રી કરી વાન; ચોર ચીડુંદીયે; શાય લુંટ
 જા તતપર થયાએ ॥ ૧૦ ॥ સતીએ દીયો હુંકાર સીહણની

ધેરે, તથકરે મૂગ નાસી ગયાએ; કુળદેવી જીમ એહ; સા
 નીચ કારણી, એ નારી ધહમની હું એ; સારથવા સહું
 સાથરે, ચરણ કમળ નમી; ભગતી જીગતી કરી બહું પે
 રેએ ॥ ૧૧ ॥ પુછે શરથ વાહરે, કુળ તુ કામની; કીમ
 એકલી વનમાં ભમે એ, સીમ શહોહર વૃથ; સારથ વા
 હને, વાત કહે શહું અનુક્રમેએ ॥ ૧૨ ॥ એક કીચી ઉપગાં
 ર, નળ નારી વળી; આદરમાન દહ કીચીએ, દવદંતીને તે
 ડીરે આપણે; રાખી અતી રૂડી પેરેએ ॥ ૧૩ ॥ સ્નાંત
 ભોજન બહુ ભક્ત, કીચી સોહલી; મારગ એદ ગમાડીએ
 એઆરાધનનસુધ, નવપદધ્યાન; અહનીશપોતેએકમનાએ, ૧૪
 ॥ દવદંતી શાય છોડીરે, છાંની નીશરી; જતી કીણ હી
 જણી નહીએ, આગળ જતાં એક દોઠો રાક્ષ સરપ; આ
 બો વહીએ ॥ ૧૫ ॥ કાગ રૂંપી વીકળાળ, ભીમ ભયન્ક
 મુડ રૂંડ માળા ધરીએ, અગની તણી મુખ જાળ; દાઢકાતી
 જીસી, જમ શરીઓ ખાત્રી ખાત્રી કરેએ ॥ ૧૬ ॥ બોલી
 ભુત ભરાડરે, હું ભુખ્યો ધણ; ખાઈ સંતુજને બાપડીએ, સ
 તીઅ કહે કહું વાતરે; એક કહું આપણી, યાપીય એક આ
 પડીએ ॥ ૧૭ ॥ જીન ધર્મને પ્રજાદરે, મુજ મરણ તણો
 તુજથી ડર ભય કોનહીએ, પણ શતી વળી પરનાર; મુજને
 ફરસતો, તું બળી ભસ્મ હોઈસએ ॥ ૧૮ ॥ કહે રાક્ષ કર
 નેડ, સતી સાહસકરી; તુ સટમાન થયો હવે તુજનેએ, ક

કહેણ કીમ્મ અભીરે; ને સહુ હું કરું; દીયા તે દેશ તે મું-
જને એ; કહે દવદંતીનાર, જો તુ કયો કહે, મુજ પ્રીય મ
લસે કદાવએ; અવધીસાનછેતુંજ, કહેતેરાખસ; આરવરસેમીલ
સેમૂદાએ, વળીકહેવંતરવેગ આપતણોધેરે; ઉપાડીપોહિતીકરુંએ;
સતીયકહેસુણ દેવપ્રીય મેજોકહેયો, એ ઉપગાર માહોટા ધદ
એ ॥ ૨૨ ॥ એણાપેરે પૂરુંથ સંગાથ મૂજ જાવો નહી,
સ્વસ્તી રત્ક તુજને સદાએ; દીઅરપતે દેવરપ પરગટ કરી,
પાય પ્રણમી પોહોતો તદાએ ॥ ૨૨ ॥ ત્રીજા ખંડની ઠાળ
એ પાંચમી કહી, ગઠ ધણેરી અપદાએ; સમયસુદર કહે
એમ, દવદંતી સતી; પગપગ લહેશે સંપદાએ ॥ ૨૩ ॥

ત્રીજો ખંડ સમાપ્ત

દુહા

અરીહુંતદેવ સુસાધુ ગુર, કેવળી ભાખીત ધર્મ; એહ
આર સંરણાં કહયાં, જન સાસનનોમર્મ ॥ ૧ ॥ એ અહુને
પ્રણમી કરી, ઓયો ખંડ કહેશ; દવદંતીસખાએ કહી, સી
લ કગા સત્રીવીશ ॥ ૨ ॥

ઠાળ ૧લી

દવદંતી નારી, આર વર્ષે હો પેઠ મેજો સુણયો; પેઠ મીલે
તીહાં સીમ, અભીગ્રહ કીધા હો એહવા આકરા ॥ ૩ ॥
દીઠા વિણ સસરખા ડીલ, સ્નાંત મંજન હો પ્રીયત્રીણ પરી
હરયાં; રાનાં વસ્ત્ર રંગેલ; હું નહી પેહેર હો પેઠો દીઠા વિના

॥ ૪ ॥ ચંદન તજયાં ત'ભાળ, જાંહાં સીમ હો નહી દે
હાય શું; ન કરે ચંદન ધોળ; વીગય તે ખાવું હો વાત મ
વિણ કદે, અભીગ્રહ લેધ એમ; દવદંતી બાલી હો આગે
ઉતાવળી ॥ ૫ ॥ પોહોતી કુશળ એમ, પરવત ઉપર હો જન
ધ જૈયી ચહડી ॥ રહી ગુફા મહી જનમ, વરેશા સીમે હો
નીશ્ચય મન કરી; પ્રતિમા નથી નીપાય, સખર માઠીનીહો,
શ્રી સાંતી નાયની ॥ ૬ ॥ માંડી ગુફા મોજર, ફળ ફુલ
આંણી હો, નીતુ પુજન કરે; એકાંતરે ઉપવાસ, ફળ ફુલ
ખાએ હો તપને પારણે ॥ ૭ ॥ પંચ પરમરૂઠી નીતુ ધ્યા
ય, તપ જપ કરતી હો, દવદંતી રહે, નારી નયણ વીથાળ
સોળ સુરંગી હો દવદંતી સતી; ચોપા ખડની ઢાળ, પે
હેલી વેહેલી હો સમયસુદર ભણે ॥ ૮ ॥

ચોપાઈ

હેવે ન દેએ સારથવાહ, દવદંતીને ડરા માંહ; મત ઉ-
પદ્રવ થાએ ઉડી, પગ લેધને ચાલે પુરે ॥ ૧ ॥ ગુફા પા
સે આંવો અનુક્રમે, દવદંતી દીડી ઉતમે; પુજન કરે તે પ્ર
તિમા તણી; ભાવ ભગની મન આણી ધણી ॥ ૨ ॥ કરી
પ્રણામ તે ખેડા પાસ, સતી બોલાવો મન ઉધાસ, સા-
રથવાહ કહે કુણ દેવ, સારીતો જોહની નીત્યે શેવ ॥ ૩ ॥
કહે દવદંતી શ્રી સાંતીનાથ, મૂગની જાવાનો એ સાથ.
એહે તીરથંદર સોળમા, ચક્રવરતી એહજ નીત નમે ॥

૪ ॥ એકગોસ્ટ સાંભળી સુપ્રસન્ન; આગ્યા તાપસ તેહજ
આસન, સારથવાહને તાપસ ભણી, સતી કહે વાત જીન
ધર્મ તણી ॥ ૫ ॥ અરીહંતદેવ અને સુસાધ, કેવળી ભા
ખીત ધર્મ અબાધ, એ સમકીત સુધો સદહે; તેહ નર સુ
ર પદવી લહે ॥ ૬ ॥ સારથવાહ પામ્યો સુધો ધર્મ જીન
ધર્મનો ખરો એ મર્મ, જીવ દયા પાળે એ ખરી, ભવ
સમુદ્ર તારણ અવતરી ॥ ૭ ॥ સારથવાહ સુણી ઉપદેશ
પ્રતિષ્ઠાધ્યા સંકા લવલેશ, દવદંતીને ધર્મ ગુર કીધ, આ-
વકનાં સુધાં વરત લીધ; ॥ ૮ ॥ પેહેલો હુતો નામ વસંત
હવે યથાર્થ કોધો ગુણવંત, ધર્મ તીલકની સોરભરી;
સારથવાહ કહે એણી પરી ॥ ૯ ॥ એહવે છુટ્યો
સખજો મેહ; ભીજણ લાગી તાપસ દેહ, પરવત ઉપર આ
આખું નીર, કહે તાપસ કીમ થાએ દુર ॥ ૧૦ ॥ ખીક
માં ધરસો સધળા તુમે, ઉપદ્રવ હોયે નહી કીમે, સતી ક-
હે રહેા નીર ભીક, આશ્રમ અહુદીશ દાધી લીક ॥ ૧૧ ॥
મતી કહે તે જાએ સાદ અરીહંત તણા ધહાં પ્રસાદ; સા
ચી જો હું હોવું સતી; તો હવે મેહ ન સરસો રતી ॥ ૧૨ ॥
વૃસ્ત્રી અટકી તતકાળ, તાપસ વીચમય થયા વીશાળ, અહો
અચોત શકતી છે એહવી, દેવ સમી થાયે કે હવી ॥ ૧૩ ॥
દયાં રહીતને દ જીન ધર્મ; સાચો જાણ્યો તે જીન વર્મ
તાપસ પણ પ્રતિષ્ઠાધ્યા સવે, જ્યવંતો જીન ધર્મ ભવે ભવે
॥ ૧૪ ॥ સારથવા તાપસ આશ્રમે, તાપસ પૂરવાસી અ

નુકમે, સાંતીનાથ તણા એ દેહરો; શુધ પ્રતીમા શીર શેહ-
 રો ॥ ૧૫ ॥ વરખ અઢાર પવન છત્રીસ વેળ્યહારી આવ
 શે સુ જંગીસ, સારથવાહ તાપસ એણ સતી પ્રજા લોક
 ક્રીયા જન મરી ॥ ૧૬ ॥ ચોથા પાંડવી, ખીજ ઢાળ;
 સુહૃદોને રહી જે વાત, વીચાળ આણો ધર્મ ઉપર આસતા
 સમયસુન્દર દ્યો સુખ સાશ્વતાં ॥ ૧૭ ॥

દુહા

દવદંતી તીહાં અન્યદા, આધી રાત યાગર; અજવા-
 જો ગીચી ઉપરે દીઠો જીમ દીનકાર ॥ ૧ ॥ તીહાં વળી
 જનતાં આવતાં, પાંખી જીમ આકાશ, સુર કીનર વિદ્યા
 ધરો, ધરતા અધિક ઉલાસ ॥ ૨ ॥ સુર કોમાલ સાંભ-
 જી, જાગ્યા લોક સમસ્ત; અચરીજ ગગને ઉપન્યો, કાંઈક
 વાન પ્રસન્ન ॥ ૩ ॥ સારથવાહ તાપસ સતી, નગર લો
 કતા પૂંદ, પરવન ઉપર તે આંધા, સહુ દેખ્યા સુગીંદા ॥ ૪ ॥

ઢાળ ૩ જી

પ્રાણ પ્રીયરે સંતજ એ દેશી

કનક સીહાસન સુન્દર રચ્યો, તીહાં ખેઠા મુની રાયોરે;
 દવના કોડી શેવા કાઠી. પ્રણમે મુનીવર પાયોરે ॥ ૧ ॥
 શીંહ કેસરી કેવળી, દીઠો નયણે આજુંદોરે; કેવળજાન તે

જો સમે, ઉપન્યો જાણે દીગુંદારે ॥ શીં ૨ ॥ દવદંતી સા
 રથપતી, નગર લોક સહુ કોઠારે; કેવળીને પ્રણામી કરી, એ
 દા કૃતારથ હોમરે ॥ શીં ૩ ॥ બસોભદ્ર ગુરુન આવીયા,
 કરે કેવળીને પ્રણામરે; કેવળી પ્રપદા માંહ તે, નિષ્ઠ યથો
 ચીત ઠામરે ॥ શીં ૪ ॥ દીએ મુનીવર ધર્મ દેશના;
 સાંભળે સધળા લોકારે; ધર્મ વિના નર જે રહ્યા; તસ જો
 નમા ૧ ક્રેકારે ॥ શીં ૫ ॥ એ સંસાર અસાર છે, કુખ
 તણા ભંગારે; બાધીખાતા સારીઓ કહ્યો, નહીં તીહાં
 સુખ લગારે ॥ શીં ૬ ॥ નરભવ સુરતર સારીઓ; સી
 વ સુખ ફળ અતી સારેરે; ધર્મ સખાઇ પરભવે, સંસાર
 પાર ઉતારેરે ॥ શીં ૭ ॥ કેવળી ધર્મ કહ્યા પછી; કે-
 હે તાપસ સાંભળજેરે; સાચો ધર્મ કહ્યો સતી; એ
 મ કહી કહ્યું હમનેરે ॥ શીં ૮ ॥ એ ધરમણી સત્ય વા
 દની, બોલે ન જુડ લગારેરે, સાળ ગુણે કરી સોહતી, એહ
 ની નહીં કોઇ તોલેરે ॥ શીં ૯ ॥ ચાર ચરડ નાચી ગયા
 રાહસ જીત્યો એણેરે, મેઘ દ્રરડી થાંભી એણે; ગુણ કહુ
 એહના કેતારે ॥ શીં ૧૦ ॥ કેવળી વાણી સુણી લહે, કુળ
 પતી પરમ સંવેગેરે; કહે દાયા દીક્ષા મૂળને, એ
 સંસાર નહીં સારેરે ॥ શીં ૧૧ ॥ કેવળી કહે વ્રમે દીક્ષા,
 લાયા યસોભદ્ર સુરી પાસેરે, સાર લહુ વ્રમે જોન ધર્મનું
 ખાતી પરમ ઊલાસેરે; ॥ ૧૨ ॥ એહવે કુળપતી કહે કરન્ને
 રીન, કહે લીધી વ્રમે દિક્ષારે; કીણ કારણ એ જીવન વયે

એ અચરીત પ્રતક્ષોરે ॥ ૧૩ ॥ ભાષે ભગવંત કેવળી,
 નગર અચાધા દામરે; નળ નામે રાજા હુંતો, અતુરંગસેના
 નાયોરે ॥ ૧૪ ॥ તે રાજાની ભારજા, દવદંતી સીળવ
 તારે; એ બેટી તુમ આગળે; પર ઉપગાર કરતીરે ॥ ૧૫
 ॥ અધવ નળ રાજા તણો, કુમર પાળે રાજ્યરે; સીહ કે
 શરી હુતહનો પુત્ર, સવે કરે રાજ્ય કાજરે ॥ ૧૬ ॥ કેશ
 રીરાય શૃંગારી પૂરી, બંધુ મતી તસ બેટીરે; તેહને પર
 છી હુ આવીઓ, અતુરંગ સાથે બેટીરે ॥ ૧૭ ॥ મારગ
 માંહો આવનાં, એ પરવતની શૃંગરે; યસોભદ્રમુરીસ સ્વ
 મે દીડા મનરંગરે ॥ ૧૮ ॥ સાધુ દેખી સુખ પા
 મીઓ, મરણ કમળ જઇ નિઠ્યારે; દીધી મુનીવર દસના
 માહતીમીરબર મેટ્યારે ॥ ૧૯ ॥ મે પૂછ્યુ કહો સ્વામી
 માહરે, કહુનિ આવજો કે તોરે; પાચ દીહ છે પાછજા
 કહે કુમર તુમે ચેતોરે ॥ ૨૦ ॥ હુ ભય ભરાંત વીલજો
 થયો, વળી થયો અતી દીલગીરરે, મરણ સમો ભય કો ન
 નહી, કુણ રાંક કુણ રાજરે ॥ ૨૧ ॥ કહે મુની વચ્ચમ
 ખાહો તુમે, દયો વરત સુખદાહરે; એક દીન દીક્ષા પાળ
 તાં, હોય દેવકે જાવે માક્ષરે; ॥ ૨૨ ॥ મર્મ એહી જાન
 ધર્મનો, જાણી છોડી મેરીધારે; પરીહરી બંધુ મતી પ્રી
 યા, સુદર રૂપ નીધાનરે ॥ ૨૩ ॥ એ ગુર પાસે લીધી
 દીક્ષા, ધરતો નીરમળ ધ્યાનરે; ગુર આ દેશે આગ્યો ધ
 હાં, પામ્યો કેવળ જ્ઞાનરે ॥ ૨૪ ॥ એમ તતખેવ કેવળી,

કાંધો ભેગની રૂઢિરે; મુગતી ગયો બેઠો તીહાં, અધવચ્ચ
 રહ્યો પ્રભેદિરે ॥ ૨૫ ॥ અમરગજ લોકને ઉપનું, સરી
 ૨ તણો સંસકારેરે, ભકતી ધણી હવે કરી; એત્ર પવીત્ર
 માનરે ॥ ૨૬ ॥ યસો ભદ્ર પાસે લીયો, કુળપતીએ સં
 જમ ભારે; દવદંતી પણ કહે દયો દીક્ષા, હવે કરો ની
 સ્તારેરે ॥ ૨૭ ॥ યસોભદ્ર સુરી એમ કહે, હમણાં નહી
 તુજ દીક્ષારે; ભોગ કરમ છે તાહરે, માન્ય મારી તુ સી
 ખરે ॥ ૨૮ ॥ ચોથા અંક તણી ત્રીજી, પૂરી કીધી તા
 ખરે; પૂરવમવ હવે પૂછશે, સમયસુદર કહે સુ વીચારેરે
 ॥ ૨૯ ॥

હા'ના ૪થી

પૂરે સોહાસણ રૂઠોં સાચીઓજ એ દશી

દવદંતી પ્રણમી કરીજી, પ્રસન્ન કરે હવે એમ; પુરવમ
 વ પાપ કુલ કીયાંજી, વારહ પાપો કહે કેમ ॥ ૧ ॥ પૂ
 રવ ભવ તમે સાંભળોજી ॥ આંકરણી ॥ કહે યસોભદ્ર
 મુણદ, કીધાં કર્મ ન છુંડીએજી; સુભ અસુભતીમર્મ ૬
 ॥ પૂ ॥ ૨ ॥ મમણ નામે રાજા હતોજી, પાછલે ભવ
 નમીરાય; વીરમતી તસ ભારજીજી તું હતી જીવણ પ્રાણ
 ॥ પૂ ॥ ૩ ॥ તુમે એકદા ખેડે નીસર્યાંજી, વનમાં કીડા
 નીમીત, સાથ સંગાથે આવતોજી, સાધુ મીલ્યા સુપવીત્ર
 ॥ પૂ ॥ ૪ ॥ સાધુ દેખી તુમે બે કોપીયાજી એ અમંગળી
 ક મુડ, પ્રહ સમે કીહાં સાંભો મીલ્યોજી; એહનો ધર્મ ૫-

૫૫૩ ॥ પુ. ૫ ॥ એમ કહી આંહિ અધારીયોજી આપણ
 સેવક પાસ, તુમે તીહાંથી પાછા વળ્યાજી; આઠ્યા
 નીજ આવાસ ॥ પુ. ૬ સાથ વીછાહ તોહાં પાડીયાજી આ
 રધદી લગે તેહ, સાધુને આંધી સંતાપીયાજી, તેહથી કર-
 મ અધાય ॥ પુ. ૭ ॥ વળી કીમહી કોપ વીસર્યોજી,
 સાધુને પુછીયુ તેડી; કીહાંથી આઠ્યા જાવો કીહાંજી; કુણ
 ધર્મ તુજ પેડ ॥ પુ. ૮ ॥ સાધુ કહે સુપ્રસન્ન થઇજી સાં
 ભજો માહારી વાત, અસ્થાપદ તીરથ ભણીજી, આલીયો
 જીતવરે જાવ ॥ પુ. ૯ ॥ સાથ થડી વીછડારીયોજી,
 ધરમનો કીયો અતરોય; પાપ તણાં કુળ વીરવાંજી, જાણ
 જે તું માહારાય ॥ પુ. ૧૦ ॥ જીત ધરમ જગમાં ખરો
 જી, તે નવી જાણીયો જોણ; તે નર ભવ હારી ગયાજી;
 એ મુજ સાચુરે વેણ ॥ પુ. ૧૧ ॥ ધરમ કહી પ્રતિ આ-
 ધીયાજી, રાય રાણી તોહાં ખેડ; અપરાધ ખમાવી તે આ
 પજોજી, ત્રાણ પ્રદક્ષિણ દેય ॥ પુ. ૧૨ ॥ આદરમાન દેધ
 તેડી ગયોજી; આપણા જીવન મોજરે, ભા ભવકતે પડી
 લાભીયાજી, સુજતાં સખરં આહાર ॥ પુ. ૧૩ ॥ અસ્થા
 પદ ભણી આલીયાજી; સાધુ કીધ વિહાર, રાય રાણી ખેડ
 પામીયાજી; સુધો આવક ધર્મ ॥ પુ. ૧૪ ॥ સાસન દેવી
 સાનીધ કરેજી, વીરમતી મન રંગ; અસ્થાપદ જાત્રા ગઇ
 જી, સખરે માણસ સંગ ॥ પુ. ૧૫ ॥ અસ્થાપદ પ્રતીમા
 નમીજી; ભરતે ભરાવી ચોલીસ; રત્ન જડીત કંચન તણી

જી, તીલક મહાયો શુભગીસ ॥ પુ૦ ૧૬ ॥ જિનવરની
પૂજા કરીજી; ભકતી ભાવ વિશેષ; વીરમતી આવી ધરેજી
સકળ કરી અવતાર ॥ પુ૦ ૧૭ ॥ રાંચ રાણી રોજી ભા-
ગવીજી, શ્રાવકનાં વરત ખાર; અંત સમય આણસાણ કરી
જી, સુર શુભ લહયાં તતકાળ ॥ પુ૦ ૧૮ ॥ યોથી દાળ
પુરી થઈજી, ખંડ યોથા તણી એહ; સમયશુદ્ધર કહે સાં
ભળોજી; આગળ વાત છે જોહ ॥ પુ૦ ૧૯ ॥

કુહા

જાજી ધીપ માંહે ભલો, એવ ભરત સુખ હામ; સરગ
પુરી સરખી તીહાં, પોતનપૂર અભિરામ ॥ ૧ ॥ મમાજી
જીવ તીહાં કણે, આહિર કુળ ઉત્પન; વીર મતી થઈ તે
હનીરે, ધુસાર નારી રતન ॥ ૨ ॥ એક દિન મહીવ અરાવ
વા, ધન ગયો વન ભાગર; ઝડી કરી લાગ્યો વરસવા, મે
ધ અખંડીત ધાર ॥ ૩ ॥ સાધુ તીહાં કાઉશલ રહ્યો
ધણ આહિરે દીઠ; ભકતી ભાવ ઉપન્યો ભલો, નયણે અ
મીય પહા ॥ ૪ ॥ છત્ર લેઈ કરી આપણુ, સાધુ ગિપર
ધરે તેહ; આપ જાણી ઉભો રહ્યો; જ્યાં લગે ઉઠો મેહ ॥
૫ ॥ મૂની કાઉશલ પાળ્યા પછી, ધણ આત્મો નીજ ગેહ
કુદ દહી વોહોરાવીયું; નારીએ ધરી વળી નેહ ॥ ૬ ॥
ધણ આહિરે આશ્રહ કરી, રાંખ્યો સાધુ યોમાસ; શ્રાવક
નો ધર્મ આદર્યો, સમકીન મુજ હજાસ ॥ ૭ ॥ જીવ દ-

ધા પાળે ભણી, સાંભળે સુગુર વખાણ; સનાપક પોસે
 કરે, નિયમ વરત પચખાણ ॥ ૮ ॥ કાળ ઘણો પાતી કરી
 આવડનાં વરત આર; સંજમ મારગ આદરયો, સાત વરસ
 નીરધાર ॥ ૯ ॥ અણસાણ કરીને ઉપખ્યા, હીમ વત ખેત
 સુકામ; આહિરને આહીરણી, હુગલ પણે અભિરામ ॥ ૧૦ ॥
 યુગલ પણે સુખ ભોગવી, સુરવર થયાં દેવ્ય શરીર; મનવ
 છીત સુખ ભોગવી, નામે ખીર જાખીર ॥ ૧૧ ॥ પેહલે
 ભવ રાય રાણી હુવા, ખાળે ભવ સુર તેહ; આહિરને આ
 હીરણી, ત્રીજે ભવ થયાં તેહ ॥ ૧૨ ॥ એથે ભવ થયાં
 જુગળીયાં, પચમે ભવ સુર સાર, નજ રાજ દવદતીતા;
 છઠે ભવે અવતાર ॥ ૧૩ ॥ ખાર ઘડી સાધુ ખાંધીયા,
 સાય વીછોહ તેણે દીધ; ખાર વરસ વિરહો પડ્યો, એહ
 કર્મ કૃણ લીધ ॥ ૧૪ ॥ ખાર વર્ષ વિત્યા પછી; પીકે મી
 લયે તુજ રંગ સુખ પાનીશ તું અતી ભણો; પૂરવ પૂત્ય
 પ્રસંગ ॥ ૧૫ ॥ એમ મુનીવર મૂખ સાંભળી; સતી પા-
 મી આણુંદ, એક દધાન જીન ધર્મનું; કરતી પરમાણુંદ
 ॥ ૧૬ ॥ હવે તે રાત પૂરી થઈ, ઉગ્યો અંખરે સુર, તાપ
 સ પુર પોહોત્યા તુરત, યસોબદ્ર ગુર સુર ॥ ૧૭ ॥ સાં-
 તીનાથને દેહરે કરી પ્રતિષ્ઠા સાર, લોક સમસ્ત નગર ત
 ણા, કીધા સમકીત ધાર ॥ ૧૮ ॥ ગુફા માંહી રહેતાં થકાં
 સાત વરસ થયાં તેહ, દવદતીને દીન પ્રે; ધર્મ કરતાં
 તેથ ॥ ૧૯ ॥

દાળ પ મી

રાગ મન્નાર કુન્નર ગભારે નજરે દેખતાંજ એ દેશી.

અન્ય દિવસ કોઈ આવીએ, પૂરૂષ ગુફા તમે બારે;
કહે દવદંતી પ્રતે એહવુંરે, મેં દીઠા તુજ ભરતારે; દેખો
દવદંતી મહીમા શીખનારે ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ સાંભ
ળી સતી તે સાદનેરે, અચરીજ હુવે તતકાળરે; આપદશી
દી થઈ સંપદારે, શીખ તણે સુ પસાયરે ॥ દે. ૨ ॥
હુંતો જાડું ઉતાવળોરે, મુજ પડમે નહીં સાથરે;
પણ તુજ પ્રીય અતી દુઃકડોરે, એમ કહી ગયો જિએ સાદરે
॥ દે. ૩ ॥ અમૃત સરીખો શખઃ સુખ કરીરે,
આવી ગુફાને બાહારે, કીહાં પીઠી દીઠા એમ બોલતરે,
આણે તે પૂરૂષને બારે ॥ દે. ૪ ॥ આવી ગયો તે પૂરૂષ
ગીદ્યો નહીરે, દળીદ્ર નરને જેમ નીધાનરે દવદંતી નારી
પાછી વળીરે, કુખ કરતી અશમાનરે ॥ દે. ૫ ॥ ગુફા માર
મારગ બુલી ગઈરે, બુલી પડી વન માંહાંયરે, દવદંતી મન
બીલખી થઈરે, ચીંતવે ચીત નીરે ઉછાહરે ॥ ૬ ॥ અ
હો હજી કુખ પોતે ધણીરે, પગ પગ પડે મુજ કુખરે;
પચી પૂરૂષ તે પણ કીહાં ગયોરે; કીહા ગઈ ગેરી ગુફા કુ
જરે ॥ દે. ૭ ॥ કહો કીહાં જાનું હવે કીમ કરેરે, હું
પડી અટવી માજરે; મરણ હવેતો મુને ભણોરે, કુખ
માંહો જીવ્યાનું નહીં સારરે ॥ દે. ૮ ॥ દવદંતી પાકુળબા
કુળ થઈરે, આહટ દાહટ કરતી ચીતરે, આધા પાછી વન

માં ફરે, કરમને દીગે દોશ નીતરે ॥ દે. ૬ ॥ દીકી દવ
 દંતીને એક રાક્ષસેરે, કહે તુજને આહથ આજરે; મુજને
 ભણ લાથે ભુજે તાહરેરે; આજ સરથાં મારાં કાજરે ॥ દે.
 ૧૦ ॥ ભવ ભરાંત યહ દેખી કરીરે, દવદંતી બોલી એહ
 વી વાંચરે. નળથી અનરે નવી ચીતવ્યારે; ને મેં સ્વપના
 માંહીરે, વળીઅ કુદરે નવી દેખીએરે; આ ભવ માંહી
 કોઠરે ॥ દે. ૧૧ ॥ દવ અનો ન મનમે નવી ચીતવ્યારે; અગ્રી-
 હંત વિણ વળી કોઠરે, ને મુજ સાચા સદ ગુર સાધુરે;
 નેમુજ દહનધર્મ હુપરે, તે મુજ સંકટ ગીટળે સરવયારે
 ભા ને રાક્ષસો ભરમર ॥ દે. ૧૨ ॥ એહ વચન સુણી
 રાક્ષસેરે, નીસ તેજ યહ આવ્યો પાસરે; અરણ કમળ પ્ર
 ભુમી કરીરે, સતીય વચન સુ પ્રભાવરે ॥ દે. ૧૩ ॥ તી
 હાંચી દવદંતી ચાલી આગળેરે, તરસી યહ છુટે પ્રાણરે;
 દીકી નદી પાણ પાણી નહીરે; કરમ કરે તે પ્રમાણરે ॥ દે.
 ૧૪ ॥ બોલી દવદંતી જાએ સાદ શુંરે, ને મુજ સમકીત
 બળ અતી શુદ્ધરે, પ્રગટ હોળે પાણી એણે સમેરે; પીતાં
 બાણે મીઠું કુધરે ॥ દે. ૧૫ ॥ પગની પાની પછાડી ધ-
 રનીએરે, પાણીનો નિસરયો પ્રવાહરે; પૂર પાણીના ક એ
 અહાચારે; નદી અલી ખીણ માંહરે ॥ દે. ૧૬ ॥ દવદંતી
 પાણી પીધું નીરમલુરે, વળી કીધું સ્નાન ઉછાહરે આગ
 ન આત્મની થાકી થકીરે, બેકી વૃક્ષની છાહરે ॥ દે. ૧૭ ॥
 પે મી બોલાવી પંથો જનેરે, કીમ સુદગી વડ હેકરે, કુણ

કાંઈ વન દેવનરિ, રૂપવન્તી અમૃત દરટરે ॥ દે. ૧૮ ॥
 દવદતી કહે પથ વાહુંનેરે, હું નહીં દેશ કેવું નારે વ
 છીક પુત્રી હું ભરતાર રૂપે, નીસરી પીહર પદ્યારહો ॥
 દે. ॥ ૧૯ ॥ સુતીં મુકી ગયો મુજ નાહણોર, એકલી એ
 જો વન માંહર; તાપસપૂર પોણિયતી કરેરે; તો બાલુ અંધ
 વ સમાનરે ॥ દે. ॥ ૨૦ ॥ તે બાધ્યો સુરજ જીહાં આય
 મેરે, તીહાં બદસ તાપસપુર મારગરે; હું બડિંકુ ઊનાવજો
 રે, માહારે આવવાનો નહીં લાગરે ॥ દે. ॥ ૨૧ ॥ અમિસા
 થ મુકીં છાં આવીઆરે, પાણી લેવા બણી એથરે; કહેતાં
 મુકુ તુજને ઠામનરિ; કાંઈક વસ્તી હોવે જ્યરે ॥ દે. ॥ ૨૨
 ॥ તેસાયે ગઈ તેના સાયમારે; ધન દેવે સારથ વાહ ; તી
 મહોજ કહી વાત આપણરે; ધન દેવે દીધો ધીરજ તામ
 રે ॥ દે. ॥ ૨૩ ॥ તુ મુજ પૂત્રી ચીનામત કરેરે; એમ કહી
 ભાજન દીધરે; રૂડી ખેસારી રથ આપણે, પાણીની અવ
 ચળપૂર કીધરે ॥ દે. ॥ ૨૩ ॥ પાંચતી દાગ પૂરી થઈરે
 પૂરો થયો બાધ્યો અંડરે; સમયસુદર કહે એણે સતીરે, દવ
 વદની પાંચુ સીળઅપ્પંડરે ॥ દે. ॥ ૨૫ ॥

બાધ્યોઅંડ સમા

દુહા

લોકા લોકના ભારકર, કેવળ અસ્તાન અપાર; પાણ હું

પ્રણમી સવખા, મેહોટા સુતબ વહાર ॥ ૧ ॥ હવે ખાલુ
 ખંડ પાંચમો, જીહાં નહી કુખ લગાર; નગર અચળ પૂર
 વારણી, પેઠી વાઘ્ય માજર ॥ ૨ ॥ સ્નાન કરી પાણી પી
 ધ, શીતળ કીધું શરીર; તાવડ બાહીરે આવીને, ચતુરે સુ-
 કાઠ્યું ચીરે ॥ ૩ ॥ નીરવે નગરી ચહુ દીથે, શું કહું ચી-
 તે ચીન; અપછરા જાણે અવતરી, ગંગન થકી સુપવીત્ર
 ॥ ૪ ॥ એણે અવસર તેણે પૂરે, રાજા મીસતુ વર્ણ; ચંદ્ર
 જસા રાણી ચતુરે, જાયા કંચન વર્ણ ॥ ૫ ॥ રાણી ની દ
 સી તીહાં, આવી નીરે નીમીત, દવદંતી રૂપ દેખીને વી-
 શમય પામી હીત ॥ ૬ ॥ વાત કહી રાણી બહી, રા-
 ણીએ મુકી તેહ, તેડી લાધો તેહને; સતોખો સસનેહ ॥
 ૭ ॥ દાશી આવી એમ કહે, હે સુદરી તું આવ્ય; તેડે
 રાણી તુજને, મન વંછીત સુખ જાય ॥ ૮ ॥ વિનય વ
 ચન એમ સાંભળી; પામી આશુદપુર, દાશી સાથે ગઠ
 સતી, રાણી તેહ હજુર ॥ ૯ ॥ માયી સગપણ માને ન
 હો, તોપણ પ્રણમ્યા પાપ; રાણી પણ સાથે મીલી, મીઠાં
 વચન ખાજાય ॥ ૧૦ ॥ બાળ પણે દીકી હતી, પણ તે
 નાચી ચીત; તોપણ ચંદ્રજસા ઘેરે પૂત્રીની પેરે પ્રીત ॥ ૧૧ ॥
 હે વછ તુંતો માહરે, ચંદ્રવતીને ઠામા ખાતી પીતી વીલસ-
 તી, સુખ ભોગવે અભીરામ ॥ ૧૨ ॥ પણ હવે કહે તું
 કોણ છે, રાણી પૂછે એમ; દવદંતી તીમહોજ કહે સા-
 રથવાહને જોમ ॥ ૧૩ ॥

ઢાળ ૧લી

કેતકી જાનના કુલ મંગાવો એ દેશી.

અંદ્રજસા રાણી રાજની, મંગાવે દાનશાળાજી; દીન કુ-
ખીયાને તું ઉધરજે, જાણે જીમ બાફ ગોપાળાજી ॥ ૧ ॥
દવદંતી તીહાં દાનજ આપે, ॥ એ આકણી ॥ અનુ કં-
પા આણી દવદંતી કરે પર નરે ઉપગારોજી, પાળે શીજ
સદાએ નીરમળ, નામ લેતાં નીરતારોજી ॥ ૬૦ ૨ ॥ દવ-
દંતી રાણીને વીનવે, ખેસુ શત્રુકારોજી; બેઠા દાન દેગ કીમ
હી, કપ્પહી લહું ભરતારોજી ॥ ૬૦ ૩ ॥ દવદંતી આદેશ
લેઈ ગઈ, દાએ બેઠી તીહાં દાનોજી; પંચી લોક તીહાં
બહુ આપે, વરસે મેહ સમાનોજી ॥ ૬૦ ૪ ॥ દવદંતી
દેખે તીહાં એકાં, આગળ જાને ચોરજી, પાછે બાહે કાં
ઠો બાંધ્યો, સગળ કોલાહલ સારજી ॥ ૬૦ ૫ ॥ કોટવાળ
લઈ જાય મારવા, બોલે એહવા બોલજી; જેહ જેહવું કરે
તેહવું, પુઠે વાજે દોલજી ॥ ૬૦ ૬ ॥ દવદંતી દેખી ક-
તસકરે, રાખ્ય રાખ્ય મુજ માતજી; દવદંતી પુછે કોટવા-
ળને, શો અન્યાય એણે કીધોજી ॥ ૬૦ ૭ ॥ કહે કોટવાળ
અન્યાય છે મહોટો, રાજ કોપો પ્રચડોજી, ચંદ્રવતી રા-
જ્યપુત્રી તણે એણે, ચોરચો રત્ન કરડોજી ॥ ૬૦ ૮ ॥
દવદંતીને કરૂણા ઉપની; કહે તે છોડ કોટવાળજી; હું ઉત
ર દેશ રાજને, માનો હમારી વાતજી ॥ ૬૦ ૯ ॥ કોટ

વાળ પાણ તેહને નવી છાડે; પાણ સીળ પ્રભાવે ત્રટકયોજી;
 સતીએ ચુલુ બરીને છાંટ્યું તુરત બાંધન છુટ્યા ત્રટકોજી
 ॥ ૬૦ ૧૦ ॥ કોલાહલ તે થયો નગરમાં અચરીજ લોકને
 ઉપન્યોજી, વાત સુણીને રાય આવીયો, બોલે સહુ ધન ધ
 નોજી ॥ ૬૦ ૧૧ ॥ દેખી તમાસો અચરીજ પાયો, રાજ
 કહે દવદંતીજી; જો મુઠાવીશ તું એહને, તો હુણે અન્યાયોજી
 ॥ ૬૦ ૧૨ ॥ દવદંતી કહે તાતજી, જો મેં દોઠો ચોરજી;
 તે મરણેતો દયા મુજ કીસી, હીધુ ન વજર કઠોરજી ॥ ૧૨
 ૬૦ ॥ તસ આગ્રહે ચોરને મુકયો, રાજ અતુર સુળાજીજી;
 મોહિટા તેપણ માને રાજવી, સતીય વચન પ્રમાણજી ॥
 ૬૦ ૧૩ ॥ દવદંતીના પાએ નમીને, ચોર કહે તવ એ
 મજી; નવો જનમ આજ તુમે મુજ દીધો, તું હવે મા-
 રી માતજી ॥ ૬૦ ૧૪ ॥ એમ કહીને તે ચોર ગયો ઘેર,
 હધડે હરખ અપારજી; સદા સતીને ચરણે નમતો, સમર
 તો ઉપગારજી ॥ ૬૦ ૧૫ ॥ અન્ય દિવશ દવદંતી પૂછે
 કહે ચોર સાચી વાતજી; તે કહે સારથવાહ વસંતનો, તાપ-
 સ પૂરનો બૂપજી ॥ ૬૦ ૧૬ ॥ પીગળ નામ દાસ હું તેહ
 નો, મેં દીધો ધર ખાતજી; રત્ન માત્ર લેધને નાઠો, કીધી
 વાત કુપાત્રજી ॥ ૬૦ ૧૭ ॥ વાટે મૂને ચોરે લુટીયો, ચોર
 વીચ પડ્યો મોરોજી; મહાં આવી રાજ આડરહું, હું થયો
 હરામ ખોરોજી ॥ ૬૦ ૧૮ ॥ સુનો ધર દેખાને મહીયો,
 રત્ન કરંડીઓ એકજી; કાપ માંહી મારી નાસરીયો, દોઠો

રાજ્યે તેહોજી ॥ ૬૦ ૨૦ ॥ રાજ્યે ચાર કરીને પકડયો, દે
ખી અંગીત આકારોજી ॥ ૬૦ ૨૧ ॥ મુજને રાજ્યે મા-
રાજ માંડયો તુમે કીયો ઉપગારજી; તે માતા રાખ્યો મુજ
મરતો દીયો જીવતદાનજી ॥ ૬૦ ૨૨ ॥ કોમહી ગ્રામીગ
યાત્ર નાંહી, તું ગુરુ દેવ સમાનજી; તુજ ગુણ કઠીય નહી
હું વિસર આ ભવ પરભવ શીમજી ॥ ૬૦ ૨૩ ॥ પાંચમા
ખંડ તણી પૂરી થઇ, પેહેલી ઢાળ પ્રધાનજી; સમય સુ-
દ: પર ઉપગારી, વાધી વસુધા માંહેજી ॥ ૬૦ ૨૪ ॥

દુહા

વળી કહે તાપસ પૂર થકી, યદીતુ નીસરી દેહાડ; તે દીન
થી સારથ પતી, પામ્યો કુખ નીકાડ ॥ ૧ ॥ ભિજન પાન
તજી દીયાં, ઊધ ન આવે ચીત; યસોભદ્ર ગુરુ જુઝવ્યો,
દેહ ઉપદેશ પવીત્ર ॥ ૨ ॥ રાત દિવસ તુરી જામીએ, સા
રથના હલાસ; મણી માણીક લઇ ભિટણું પેહોતો કુખર પા
સ ॥ ૩ ॥ કુખરે દેખી ભિટણું, સંતોખાણો તુરત; તાપસ
પુર રાજ કીયો; દીધાં ચામર છત્ર ॥ ૪ ॥ શ્રીવસંતસીખ
ર ધસ્યુ, દીક્ર નામ પ્રધાન; સમુદ્ધતા સંપેડીયો વાધ્યો સ
ખજો વાન ॥ ૫ ॥ તે સંપ્રતી રાજ તીહાં, પાળે રાજ્ય
પકુરે, તે મહીમા સહુ તાહરો; પ્રગટ્યો પૂજ્ય અંકુર ॥ ૬ ॥
દવદંતી કહે વછ તું; લીએ દીક્ષા સુખ કાર, પાપ કર્મથી
છુટતો, આપણ પૂનીસ્તારજી ॥ ૮ ॥ દવદંતી હવે એકદા પ-

ડી લાખ્યા મુની દોય, અહાર પાણી દેષ સુજનો નહીં ફ
 ખાણ તીહાં કોષ ॥ ૯ ॥ દવદંતી કહે યોગ્યતા જો પીગળ
 ને હોય, તો દીક્ષા દીધા એહને, જીમ ભવ સફળો હોય,
 ॥ ૧૦ ॥ કહે મુનીવર તે યોગ્ય છે, એમ કહી દીધી દીપ્ત
 મુની સાથે વિચરયો તરત, સુધી પાળે સીમ ॥ ૧૧ ॥
 દવદંતી હવે તીહાં રહે, શમરે શ્રી જીન ધર્મ, પાણતે પોતે
 કાણ છે, નવી જાણે કોષ મર્મ ॥ ૧૨ ॥

હાળ ૩ જી

હાથીયાને હલકે આવે માહારી પ્રાહુણી એ દશો.
 હરી મંત્રી ખાંભણ આવો એકદારે, કુંડન પૂરથી એ
 જી ભુપ દેખીને ચંદ્ર જસા કહેરે, ગયો મન ધરી વીવેક
 ॥ ૧ ॥ નળ દવદંતી ચીંતા અતી ઘણીરે, નીસરીયાં વન
 વાસી; ખખર નહીં અમને તેહ તણીરે, નીપટ થયાં નીરા
 સ ॥ ૨ ॥ ખાંભણ બોલે બે કર જોડીનેરે, સહુને કુશળ
 છે એમ, પણ નળ રાજ દવદંતી તણીરે, ચીંતા છે સુ
 જો જોમ ॥ ૩ ॥ કહે રાણી સંભરમચુંવીપ્રનેરે; કહ્યું તે
 તેહ પ્રકાર, હ રી મંત્રી બોલ્યો હજી સાંભળોરે; નળ રા-
 જ વૃતાંત વિચાર ॥ ૪ ॥ નળ રમ્યો કુખર સાથે જીવટેરે
 હાર્યો સપ્તજો દેશ, દવદંતી છોડી વનમાં કીહાં ગયોરે, ખ
 ખર નહીં લવણેશ ॥ ૫ ॥ એ વાત સાંભળી સ્વામી હમ
 તણોરે, ભીમ અને પુસ્પવતીજ, મુરછા પામી ધરણી ઢળ્યાં

રે વારે વારે વીજવત ॥ ૬ ॥ એટીને જમાવતો ફુરે ઘણા
 રે; શું કોણું કીરતાર; મુજને મૂક્યો તે જોવા ભણીરે, વરપૂ
 ર નગરે મોજાર ॥ ૭ ॥ અનુક્રમે જોતાં હું ઇલાં આવીયો
 રે, પણ ન સુણી કીલાં ભાળ, ફોકટ ફેરો મુજને થયોરે,
 મનમાં દુખ નં માત ॥ ૮ ॥ ચંદ્ર જસા પણ એ વચન
 સુંણીરે, રોધ કરે ઉદાસ; નળ નીંદે શીટ શીટ તે એ શું-
 કરુંરે, દવદંતી ગુણવત ॥ ૯ ॥ વાત કહીને ખાંભણ ઉ
 દીઓરે, બુખ્યો તરશ્યો નીઠ; યયો દાનશાળાએ ભોજનવ
 ઇવારે, તીલાં દવદંતીને દીઠ ॥ ૧૦ ॥ અંદ્રજસાને દીધી
 વધામણીરે, પ્રગટયો સમપણ પ્રેમ; રાંણી તીલાં આવીને
 હરખીમળીરે, કહેવા લાગી એમ ॥ ૧૧ ॥ હું ખલીહારી
 જનવું તાહરીરે, મુજને પડે ધીકાર; એઠલા દીવશ મે તું
 નહી ઓળખીરે, મુજ અપરાધ અપાર ॥ ૧૨ ॥ તે પણ
 મુજને કાંઈ જણવ્યું નહીરે, માસી માસા નેસોય; કહે હવે
 મુજને નળ છોડી ગયોરે, કે તે છોડયો સોય ॥ ૧૩ ॥
 કહે તાહારો તીલક સુરજ સારીઓરે; દવદંતી સુ વીલાસ;
 બાલ ઉપર હાથ ફેરવીઓરે, પ્રગટયો તેજ પ્રકાસ ॥ ૧૪ ॥
 રાંણીએ આંણી ઘેરે આપણેરે, કરાવે તીલાં વળી રતાંન
 ભાણેજ સંતોખી આમણ ભામણેરે, સખરો વેશ પેહેરાય
 ॥ ૧૫ ॥ દવદંતીને રાણી લઈ ગઈરે, રંગશું રાજ ખસ
 રાજ પુછે વાત પાછલીરે, કીમ થયો રાજ્યનો નાથ ॥ ૧૬ ॥
 કહે દવદંતી વાત અપો મુખેરે, જીવટે હારયો દેશ, સાંભ-

જી રાજ દીઁ આસાથનારે, મકરે કુખ લવલેશ ॥ ૧૭ ॥
 એણે અવસર શુરજ આથમ્યોરે સમા માંડી ઉદચોત, દ-
 ખી પૂછે રાજ અન્નવાળો કીર્યોરે, દીપક વિણ એ તેજ
 ॥ ૧૮ ॥ રાણી કહે એ દવદંતી તણોરે, તીલક કરે પ્રકાશ
 રાજ ઢાકે તીલકને હાથશુંરે; એ સચી શીળ 'સુવાસ ॥૧૯॥
 ઢાળ ખીજી પાંચમા ખડનીરે, દવદંતીનાં ગયા કુખ, સ
 મયસુંદર કહે સચી શીળયીરે, પામીજે શીવ સુખ ॥૨૦॥

દુહા

એણે અવસર એક દેવતા, આઓ રાખા મોજરે; દવ-
 દંતીના પાપ નમી; વીનવે વારંવાર ॥ ૧ ॥ હે દેવી હું-
 ચોર ને, પીગળ નામ પ્રસિધ; મારંતો મુકાવીયો, અભય
 દાન તે દીધ ॥ ૨ ॥ તે પ્રતી બોધ દેવરા ॥ઓ, સુધો સ
 જમ ભાર; તે પાળંતો આવીયો તાપસ નગર મોજર ॥
 ૩ ॥ સમશાંતે કાઉશલ રહ્યો, રાતે રૂંડે ચીત, ચીતા આ
 ગળ ખળતી થકી, આવી મહારી પાસ ॥ ૪ ॥ સાહાયી
 ક તેણે મે સહયો, અગ્ની તણો ઉપશ્વર્ગ; કરી અગ્નિસ-
 જા આરાધના; પેહિલ્યો પેહિલે સ્વર્ગ ॥ ૫ ॥ તેહહું
 ધું દેવતા; આળ્યો તાહારી પાસ; પ્રતી બોધ્યો હુંતો નહી;
 તો હું નરકે જાત ॥ ૬ ॥ સહુ પ્રસાદ એ તાહરા, ચીર-
 જીવી તું ધન એમ કહી વરસ્ટી કરે તીહાં, સાત કોડી સો
 વન ॥ ૭ ॥ જીન ધર્મનાં પ્રતક્ષ ફળ, દેખી હરખ્યો રાય
 જીન ધર્મ આગી કર્યો, કુખ હરણ સુખ દાપ ॥ ૮ ॥

એક દીન અવસર દેખીને, બાલ્યો હરી મીત્ર વિપ્ર; દવદંતી
 પીયર ભણી, રાજ સંપેડો સીપ્ર ॥ ૯ ॥ ભીમરાય ગ્રહને
 પીતા, પુરુષવતી વળી માય; દવદંતી વીરહે કરી, ડુખ ધ
 રે દીન રાત ॥ ૧૦ ॥ લેહ અનુમતી રાજ તણી, સાથે
 સેન પરીવાર; દવદંતીને રૂડી પેરે; રાજ કરે વીદાય ॥ ૧૧ ॥
 આગળ અટવી કાપતાં, દીન થોડે સુખકાર; કુડનપુરને પરી
 રેરે, આગ્યા જામ નીરધાર ॥ ૧૨ ॥ આગે દીધી વધામ
 હી, સામે આગ્યા રાય; દવદંતી દેખી કરી, હમ્મડે હરખ
 નમાય ॥ ૧૩ ॥ પૂત્રી સુખ દેખી કરી, પાંચો પરમાણુ દ
 હરખનાં આંસુ આવીયાં, ખુસી થયાં સહુ જન ॥ ૧૪ ॥
 મા દેખી વળગી પડી, રોવે ઉચે સાદ; વાહાજહો મળીયાં
 વીજડયાં તેતો ધર્મ પ્રસાદ ॥ ૧૫ ॥ આડંબર અધોકે ક
 રી, આંણે આપણે ગેહ; લોક સહુકો હરખીયુ, કુટંબ મી
 હુ સસનેહ ॥ ૧૬ ॥ અડાઇ મોહછવ કીયો, પૂજ સ
 તર પ્રકાર; સાધુ ભક્તી રાજ કરે; વરતો જ્ય જ્યકાર ॥ ૧૭ ॥
 દવદંતીને એકદા, પૂછે રાજ વાત; દવદંતાંમે સંધળી કહી
 વીરહ વીભેગની વાત ॥ ૧૮ ॥ બાપ મોકે વચને કરી અ
 તી ધણી દે આસીસ; ધર્મ કરય હાં બેઠી થકી, પૂજે શ્રી
 જગદીસ ॥ ૧૯ ॥ તાહરા પુત્ર પ્રભાવથી, કુડનપૂર મોજ
 ર; જહાં તીહાંથી આવસે, મીલસે તુજ ભરતાર ॥ ૨૦ ॥
 હરી મીત્રને વધામણી, દીધાં પાંચસે ગામ; આઘો રાજ
 દેહથ વળી, નળ આવસે જામ ॥ ૨૧ ॥ અન્ય દિવસ

દધી વર્ણુનો, આગ્યો દોડી કુત; ભીમ રાય આગે કહે;
 પ્રદેશી વાત પ્રભુન ॥ ૨૨ ॥ અમ પાસે આબોજ છે નળ
 નો એક સુઆર, સુર્યપાક રસવતી કરે; કહે નળનો ઉપચાર
 ॥ ૨૩ ॥ વાત એહની સાંભળી કરી; ભીમ વિનવીયો ભુ
 પ; નળ વિગ્ન કોઇ જાણે નહી. તે નળ ગોપરી રૂપ ॥ ૨૪ ॥
 ભીમ રાયે મને મુકીયો, નળની ખબર નીમીત, એહવો તું
 જને દેખીને ચીતા ઉપની ચીત ॥ ૨૫ ॥ દવદંતીને ઉપ
 ની, કાચી મરકતની ભરાંત કીહાં એ નળ કીહાં કુખડો,
 કીહાં નળ રૂપની કાંત ॥ ૨૬ ॥ કીહાં સરથવ કીહાં સુર
 ગીરી, કહાં ખજુવો કીહા સુર, તોપણ તું પરીક્ષા કરે;
 સાંસો ભાજે હજુરે ॥ ૨૭ ॥ એમ ચીતવો કહ્યા રસાક
 મે, મે નળની નિઃશ્ચા કીધ, તેણે દવદંતીની કથા, પુછી મે
 કહી દીધ ॥ ૨૮ ॥ કહ્યાણ હોગ્ને તુજ કુખડા; તું જાણ
 થ નીજ ગામ; જિમ તે સહુને એમ કહે; દવદંતીને આ-
 મ ॥ ૨૯ ॥ દવદંતી વાત સાંભળી, પ્રગટ્યો કુખને પ્રેમ-
 આંખે આંસુ છુટને, પુછે કુથળ એમ ॥ ૩૦ ॥ કુખજ
 કહે વળી વીપ્ર તું; પુજ્ય પૂરૂષ પુન્ય વંત; દવદંતી કથા
 તે કહી સુણતાં લાભ અનંત ॥ ૩૧ ॥ આબ વિપ્ર
 ઘેર માહરે; ભગની જીગતી કરે તુજ, એમ કહી વિપ્ર ગા
 ણો ધરે; જાણે ધન દીન સુજ ॥ ૩૨ ॥ સખર સુર્યપાક ર
 સવતી, જમાડ્યો ભરપુર, લાખ ટકા દેધ રાકડા, આભર
 ણ અધીક સનુરે ॥ ૩૩ ॥ સંતોખી મપેડીયો, વીપ્રને દી-

ધો સીખ. આગ્યે વીપ્ર ઉતાવળો, ભરતો મોહોદી ચીપ
 ॥ ૩૪ ॥ દવદંતી ભીમરાવને; કુખજનો કહ્યો રૂપ, લા-
 ખ રૂકા આમરાણ ભલા, દખાડ્યા તે અનુપ ॥ ૩૫ ॥
 સુસમાપૂરમાં મેં સુણી, ગજ ઝાઝાણ બકસોસે, કુખજ
 કળા સપળી કહી; વિપ્રે વીસવા વીસ ॥ ૩૬ ॥ દવદંતો તે
 સુણી કરી મનમાં કરે વિચાર, કીમ કરી મળશું કુખજને
 મળવું તે નીરધાર ॥ ૩૭ ॥ દવદંતી કહે બાપને, તુમ જ
 માઈ તેહ; રૂપ કીયો તે કુખડો, કારણ કોઈક એહ ॥ ૩૮ ॥
 સુર્યપાક રસવતી કળા, નહી વાણ જૂવન જાગર; તુમ પુ-
 ત્રીના વર વિના, વાત છે એ નીરધાર ॥ ૩૯ ॥ જિમ
 તિમ કરી આણો ધહાં, કુખજ કળાનો જાણ; અંગ આ
 કારે હું લહુ, પૂછે કો સહી નાણ ॥ ૪૦ ॥ એમ સુણી
 રાજા કહે; યુક્તી કરીએ એક, તેથી સહ આવે ધહાં; મળ
 શે લોક અનેક ॥ ૪૧ ॥ સુણ પુત્રી રાજા કહે, એક વાત
 તું જુજ; સવરા મંડપ મંડાવીએ, એહ વાતની ગુજાઈર
 દધી વણુ બાઝાવશું; તે પાણ આવશે સાથ; પરધર જાવે
 કુણ સહી, આપણી રાખો આથ ॥ ૪૨ ॥ કહીશું મહુરત
 હુંકરું; રાજા કરશે એક; કુખજ તુરંગમ જોડાવશે લહીશું ત
 સ મન બેદ ॥ ૪૩ ॥ એમ આલોચી ભીમ જુપ, સુકયો
 ફત તુરત, શ્રી દધીવરણ રાજા ભણી; તેડન કાજ નીમીત
 ॥ ૪૪ ॥ તેહ ફત સુસમાપૂર; પોહોત્યો દધી વણુ પાસ;
 દોઢો બોઢો કુખડો, એક કરી અરદાસ ॥ ૪૫ ॥ ભીમ નરે

સાર ઇમ ભણે, રાય પદારો તેથ; સવરા મંડપ માંડીઓ
 દવદંતીને હેત ॥ ૪૭ ॥ નળ દસોટે નીસરયો; વગતી કાં
 ઇ નહી વાત; મૂઓ ગયો આઓ નહી, કુમરી કેમ રહાય
 ॥ ૪૮ ॥ અમર સુદી પુનમ દીને, પ્રે ઉગમતે સુર; સવરા
 મંડપ માંડીયો, પંથ કુડનપૂર છે કુર ॥ ૪૯ ॥

ઢાળ ૩ જી

દશી ચોપાઇની

એમ કહી કુતને પાછો ગયો, કુમળ સુણી ચીંતાતુર થ-
 ચા; એક એ જાહોટો અમરીજ એહ, દવદંતી કીમ દીને
 છેહ ॥ ૧ ॥ દવદંતી જાળે ભરતાર, કીમ કરે રૂઝો કી-
 રતાર; એહ કામ એહવું નવ કરે, દાહયા માંણસ પાણ પાં
 તરે ॥ ૨ ॥ જોડે દવદંતીને કુણ વરે; મુજ એકાં એહવું
 કુણ કરે. મર ચળે ધરણી ઢળ જાય; એહ અઘારજ કી-
 મહી ન થાય ॥ ૩ ॥ કપાણ પૂરૂષ તે જીવતે કેમ, આ-
 પાણું ધન આપે ધરી પ્રેમ; મુજ સરીખા પાસે જોહની કી
 સી વિમાસણ છે તેહની ॥ ૪ ॥ કુમળ કડુ રાજેશ્વર કે
 મ, ચીંતાતુર દીસો તુમે એમ; મુજ સરીખા પાસે જોહને
 કીસી વિમાસણ છે તેહને ॥ ૫ ॥ છ પોહાર લગન આ
 ડા છે હજી, થોડો પેહલ તું દે મુજ સજી, જો છે દવદંતી
 ની માહ, તો પોચાડું છ પોહાર માંહ ॥ ૬ ॥ દધીવર્ણ રાજ
 હરખીત હુવો દધિા રથ ઘોડાસનજીઓ, કુળજે ચોડા રથ

જોતરયા; જાતીલાને લક્ષણ જરયા ॥ ૭ ॥ રથ ઉપર મે-
 ઠા રાજાન. છત્ર ધરે પુરે પ્રધાન; આમર ધરે પૂરણ વળી
 દાય, છડીદાર પાસે પાણ હેાય ॥ ૮ ॥ રથ એકુ બેઠા કુ-
 ખરો, કહે રાજા કુખડ રથ ખડો; એ જરૂ બેઠા રથ ઉપર,
 કિતાવળ કીચી ઉપર ॥ ૯ ॥ બાળ કરંડ કેડે બાંધીયો, કુ-
 ખજે સુરુર તુરંગ સાંધીઓ; વાયુ વેગ જિમ ઉડ્યા જાય
 રાજાને મન અચરીજ થાય ॥ ૧૦ ॥ એહ અદ્ભુત એહ
 ની કળા; બહુરતન બાનીજે અંધ્યા, તપ જપ જ્ઞાન અને
 વિજ્ઞાન, અચરીજ કીચો કરીજે દાન ॥ ૧૧ ॥ વાયો વાય
 મારગમાં ધણો, પૂડે પડ્યો રથથી ઓઢણો, રાય કહે કુખડ
 રથ રાખ્ય, લેહ વસ્ત્ર પડ્યો કીહાં જાપ્ય ॥ ૧૨ ॥ હજીને
 બાદ ॥ તે કુખડો વસ્ત્ર તણો અંતર થયો ધણો, પચરીસ
 જોજન ઓંધીઓ, તે હવે વસ્ત્ર ન જાએ લાયો ॥ ૧૩
 ઉતમ અશ્વતો એતી વેલ, પચાસ જોજન ઓંધાં પેડલ;
 એ મધ્યમ ઘોડા તાહરા, માંન વચન રાજા માહરા ॥૧૪॥
 અક્ષ વૃક્ષ ફળો ફલીયો, કુખજ પ્રતે રાજા બાનીઓ; ગણા
 વિના ફળ માજન કહું, પાણ અસુર થાએ કીમ રહું ॥ ૧૫ ॥
 અસુર કીરુ જો હું સારથો, કહે ફળ ફેટલાં ચીંતા નથી;
 કહે રાજા ફળ સહેસ અઢાર, કુખજ વૃક્ષને દીએ પ્રહાર ॥
 ૧૬ ॥ ૬૬ ૬૬ સહુ ફળ ખરીને પડ્યાં; જાણે વાએ જળ
 કન જડ્યાં, કુખજે ગણાં થયાં તેડ્યાં; રાય કહે હવાં તેડ
 લાં ॥ ૧૭ ॥ સમતકાર પામ્યો કુખડો, અહો જાણ રાજા

એહ વડો; પુરંગતી વિદ્યા રાજને દીધ, કુખલે ગણાની
વિદ્યા લીધ ॥ ૧૮ ॥ અરણ્ય સારથી રથ આણીઓ, ઉ-
દીધામળ ઉપર જાણ્યો, કુખલે કુડનપૂરની પાસે રથ આ-
ણ્યો તે દીસે પાસ ॥ ૧૯ ॥ પાંચમા પાંડવી ત્રીજી ઠા-
ળ પુત્રી થઈ ચુકો જાનળ, રામચંદ્ર કહે સાંભળો, દવ
દત્તી મીલણ મામલો ॥ ૨૦ ॥

દુહા

દવદત્તી સુતી સુપન, દીઠો તેણેહીજ રાન; ભીમ રામ પા-
સે ગઈ, ઉઠીને પરભાત ॥ ૧ ॥ સુપન લલુ મેં તાતજી;
નીવરતી નામે દેવ, મુજ મન મુકી કોસજા, વન માંહી આ-
ણેવ ॥ ૨ ॥ આંખ ઉપર હું ચડડી, તેણે લાગ્યાં કળ કુલ;
દીધું નીવૃત્તી દેવતા. મૂજ કરી કમળ અમુલ ॥ ૩ ॥ તે
ઉપર પાંખી હતો, તે નીચો પડ્યો કુહી; અકસમાત ઉતા-
તાવળો, જાણે જીવે મુહ ॥ ૪ ॥ રા. કહે સુપના તણો સુ-
ણ પરમારથ એહ; ભાગ્ય દીશા જે તાહરી, નીવૃત્તી દેવા
તેહ ॥ ૫ ॥ કોસજા વન દેવતા, વનને દરસ નહોય; આં-
ખે ચહડીને આણ્યો, પેડેના સંગમ જોય ॥ ૬ ॥ કમ-
ળ તે દીઠો દેવતા, તે તું સજ્ય પ્રમાણ; રાજ્ય ભરૂ કુપર
થશે, પાંખી પડ્યો તે જાણ ॥ ૭ ॥ એહવે આવી દુન
તે. વધામણી તીહાં દીધ; દલીવણ રાજ આવીયો કુખજ
સાથે લીધ ॥ ૮ ॥ ભીમ જુપ સામા ગણ, દોડી મન

ગાઝાહ; કુશળ એમ છી કરી; પ્રાન તે પ્રજે ત્યાંહાં ॥૬
 સુરપાક રસવતી કળા, વરતે કુમળ સુઆર; મુજને કોડ
 ક અતી ઘણું; દખાડો દેદાર ॥ ૧૦ ॥ કુમળે કીધી રસ
 વતી; પામી ભુપ આદેશ; ભીમ ભુપ જમાડીયો; હરખીત
 હુવો નરેસ ॥ ૧૧ ॥ દવદંતીને તેડીને, વાત સુણાવે એ
 હ; ભાતી અંજ એ કુમળો, પાણ એ નળની સંદેહ ॥૧૨

હાળ ૪થી

અતી રંગ ભીના એ દેશી.

મુજને વાત કહી છે નાણી. એ વિશ્વ વિશ્વ કરી મા
 ની; હારે રંગીલીયાં; નળ દવદંતી બેહુ મળીયાં ॥ એ આં
 કણી ॥ ૧ ॥ નળ વિણ રસવતી કોડ ન જાણે, મુજને
 તે નળ એહ પીછાણે; એક છે વળી બીજે પરપંચ; તે
 થી કરી કરશે રેમંચ ॥ ૨૦ ૨ ॥ દધીવંશુ રાજને તેડી
 કુમળો તે પણ આવ કા; ભીમરાય ભકિત કરી સંતાપે
 સહુને પંચામૃત શું પોષે ॥ ૨૦ ૩ ॥ ભીમરાય કહે કુ-
 મળને નળતું; કુમળ કહે રાજને વળતું; અહો અહો કુણ
 ભરમ તે આણે; તેતો કાચો નીહરો જાણે ॥ ૨૦ ૪ ॥
 કીહાં તે નળ કંદર્પ રૂપ, કીહાં હું કાળો અંજન રૂપ; ક-
 હે દવદંતી નાત એ કરશે; કુમળો જતનો આગળ શીરશે ॥
 ૨૦ ૫ ॥ કુમળો હુકમ લેખને રેહેશે; કુમળી હૃદય હાથશું
 રેશે; તતખીણ રેમ રાય તનુ વીદશે; દવદંતીની છાતી

ઉલસે ॥ ૨૦ ૬ ॥ કહે દવદંતી પેઢે તું જાણ્યો; હાથ ઝા
 લીને કુખડો તાણ્યો; કહે પેઢે તુમને હું નહીં છોડું; તુજથું
 જોરે કરી પ્રીતજોડું ॥ ૨૦ ૭ ॥ હવે તું છોડ કુખજ પા
 ખડ; આપણો રૂપ પ્રકાસો પ્રચંડ; પેઢેડા મેં તુજને ઓ
 જખ્યો; મેં તુંને લાદ્યો કરમ લીખ્યો ॥ ૨૦ ૮ ॥ પ્રીય
 એણીપરે પ્રેમ વચન ભીનીયો; આપણો કુખ દેખી મન
 લોનો; તેહવે બાલ કરંડ ઉઘેડ, આપણા સાજ્ય કુખજ
 સર્વો મિલ્યાં ॥ ૨૦ ૯ ॥ પેઢેરચાં વચ્ચ કુકુળ સુરંગ, આ
 ભરણા અતી બહુ મુલ સુચંગ, આપણો મુળ રૂપ પ્રગટ
 કીધો; દિવ્ય રૂપ રાજ્ય થયો શીવો ॥ ૨૦ ૧૦ ॥ નળને
 હળી મળી દવદંતી; પ્રીતમ પ્રેમ નજર નીરખતી; હવેહુ
 વા આણંદ લીલ વીલાસ, રામે પ્રગટયો પ્રેમ ઉલાસ ॥ ૨૦
 ૧૧ ॥ બાર વરસ લગે જો કુખ સહચાં, તે સહુ વીસરી
 બપાં સુખ લહ્યાં સહુકો લોક તે અચરીત પામે, આ-
 ણંદ મંગલ સધજો હામે ॥ ૨૦ ૧૨ ॥ ચોથી દાળ એ-
 ખડ પાંચમાની; પાઠક સમયસુંદર મતી માની સુવીહીન
 ખડતરે ગછ દીણંદ; હુગ પ્રધાનતે શ્રી જીનચંદ ॥ ૨૦
 ૧૩ ॥ પંડીત સકળચંદ સુશીલ; રાહડ ગોત્ર સુગુર જગી
 સ, તસ શોભ્ય સમયસુંદર એમ બોલે; કો નહીં સીળ ત-
 હી સમતોલે ॥ ૨૦ ૧૪ ॥

ખડ પાંચમા સમાપ્ત

કુહા

હવે છઠા ખંડ પ્રણમરૂપું, છ વરન પાત્રશુદ્ધાર; છ જીવિ
 ની રક્ષા કરે, એહવા શ્રી આશુગાર ॥ ૧ ॥ જીમ ખટરસ
 ને, દયા થકા, જમતાં મીઠા ખાસ; તીમ છ ખંડ મેળી
 સુણો, આણંદ અધીક ઉત્સાહ ॥ ૨ ॥ ભીમરાય હરખીત
 હુવો; દેખીને નજરાય; અદબૂત રૂપ છે તેહનો, દીવ્ય રૂ
 પ દેખાત ॥ ૩ ॥ ખેસારી શીહાસને; ભીમરાય કર્ણેડ મૂ-
 ખ કહે રીધી તાહરી; કનક તણી એ કોડ ॥ ૪ ॥ એ ધો
 ડા એ હાથીયા, તુજ આમે એ રાજ્ય; મીઠ્યો જીમાઈ
 તું ભણા, સકળ થયો હીન આજ ॥ ૫ ॥ એહ હમારા
 પ્રાણ પાણ કીધા તુજ આપત; તું રાજા અમે વાગીયા દે
 આદેશ તું નીત્ય ॥ ૬ ॥ દધીવણું પાણ આવીયો, સખગ
 થયો સંગાથ; કર્ણેડી નળને કહે, શુણ સાહિબ વરતાંત;
 ॥ ૭ ॥ અમે તુજો નવો ઝોળખ્યો; એકત્રા દિવડા શીમ
 કુખજ રૂપ કરી જાણીઓ, અતીત્ય કીધો એમ ॥ ૮ ॥
 તું સાહિબ શેવક અમે, ખમળે એ અપ્રાધ, ભલે ભા-
 વ્ય તુમને મિલ્યા સકળ પદારથ લીધ, તેણે અવસર ધન
 દેવતે આવ્યો સારથ વાહ, ભીમ જુપ ભેટણ ભણી; આ
 પે ભેટ ઉછાહ ॥ ૧૦ ॥ દવદતી ઉપગાર ગુણ; સમરતાં
 સુખ વાસ, આદર ખહુ દેવરાત્રીયું; ભીમ જુપની પાસ ॥
 ૧૧ ॥ તેડાવ્યો સતુવણને; અંદ્રજસા તેણીવાર, અંદ્રવતી
 કુમરી વળી શ્રી વસંત પરીવાર ॥ ૧૨ ॥ દવદતી તેડાવી

યાં, યુકી દુત રચું લેખ; ભકતી જુગતી કરે અતી ભલી
સાંતે.એ સવીસેખ ॥૧૩ ॥ તે પણ તીહાં રહેતાં ધકાં;
માને માયુતે, દિસાં રાત દિવસ જપતાં રહે, દવદંતો યુ-
જી જગીસ ॥ ૧૪ ॥

ઢાળ ૧લી

કર્મ તણી ગતી સાંભળો એ દેશી.

અન્ય દિવસ એક આવીઓ, દેવતા પરખદા માંદારે;
દિવ્ય રૂપ કાંતી મણ, ધરતો અંગ ઉછાહરે ॥ અં ૧ ॥
દવદંતીને પાએ નમી, બાલકુબેકરે બેડીરે; દવચી નાડી
આપણી, કીધી પર ઉપગારે ॥ અં ૨ ॥ તાપસને પ્રતી
આપીયા, તે દીધા ઉપદેશરે; સમકીત રત્ન ઉતમ દીધો; ભા
ગી મીથાત ભમરે ॥ અં ૩ ॥ અનુક્રમે વરત દેવરાવીયુ
તપજપ સંજમ બારે, એ માનવભવ આપણો. સફળ કી
ધો અવનારે ॥ અં ૪ ॥ અણસણ કરી એ પામીયું
સુધરમા દેવલોકરે, કેસર નામે વિમાનમાં, કેસર સુર સુખ
ભોગરે ॥ અં ૫ ॥ એ મહિમા જીનધર્મનો; અને વળી
ગુજ પસાધરે; તે ઉપગારે મહિટો કીધો, નવખંડ રાખ્યો
નામરે ॥ અં ૬ ॥ એમ કહી તે દેવતા, પ્રદક્ષગાર ની
મીતરે; સાત કોડી સોના તણી, વૃદ્ધી કરી તતખેરે ॥
અં ૭ ॥ દવદંતી રાણી તણા મરણ નમી વારંવારે
દેવ ગયો હામે આપણે, જીમ વીજળી જમકારે ॥ અં
૮ ॥ હવે વસંત દધીવણે એ; સતુવણે ભીમ નરીદરે; શે
હ સેનાપતી મંત્રણી, એકલા મીઠયા આંણદરે ॥ અં ૯ ॥

નળ રાજને રાજ્યનો, કરે સહુ અભિષેકરે; માત્રીક છત્ર
 આમર ધરે; હોવે જ્ય જ્ય કારરે ॥ અં ૧૦ ॥ નળ હુ-
 કમ એટ્ટો કીધો, કટક પ્રગટ પ્રભાવરે; દેશ અને પરદેશ
 ના, નરપતી તેણે પ્રસ્તાવેરે ॥ અં ૧૧ ॥ મદં ઝરતા ગ
 જ સજ કીધા, વાળે ઘંટા નાદરે; સુન્દર શીશ સીંદૂરી,
 વીજળી ધન સમવાદરે ॥ અં ૧૨ ॥ ફરહરે નેજા ફરહ
 રી, થરહરે ધુત્તરમાળરે; ઊંચા સુઠ ઉજાગતા, વીલકતી ઠ-
 જકતી ઢાલરે ॥ અં ૧૩ ॥ અપળ તુરંગતે પાખરયા, સો-
 વન જડીત પજાણરે, લીલા પીળા તે હાસલા; કંખોજાકે
 કાણરે ॥ અં ૧૪ ॥ મનોહર માર કરહલાં, હા હા અ
 ગુણ કાનરે; ધડાએ નેજન આલતાં, રમઝમ રાતડે વા-
 નરે ॥ અં ૧૫ ॥ હથીયારા શું રય ભરયા, સખળ અજન
 નો સાથરે; સુરચીર પાપક ભલા, પાંચ હથીયારા હાથરે ॥
 અં ૧૬ ॥ જાણે પ્રવીણ નેશી દીધો, મહુરત અતી શીકા
 રે; વાજત વાળે ચોતરાં, ભિરીના ભંકારરે ॥ અં ૧૭
 નળ રાજસ્વર આલીધો, મહુદીશ થયા ઠક ચાલરે; સાથે શે
 નાપતી અતી ઘણા, મોહોટા મોહોટા બુપાળરે ॥ અં ૧૮
 નળ રાજ દેવે આવીધો, કોસલા નગર હદાનરે કોસલ ન
 ગરીનો ધણી, હુસે વધતે વાનરે ॥ અં ૧૯ ॥ છઠા અં
 ડાણી ભણી; પેહુલી ઢાળ રસાળરે; સમયસુન્દર કહે નળ
 તણે, પ્રગટયો પૂન્ય વિશાળરે ॥ અં ૨૦ ॥

દુહા

નળ આબ્યો તે સાંભળી, કુખર પામ્યો ઉદ્ધવેગ; હા હા

હવે તું કીમ કરે, નહીં મુજ મારગ એક ॥ ૧ ॥ નજી
પણ વળી મોકલ્યો, કુખર પાસે એક; ફુત મુખે કહેવર
પીયુ, મુણ કુખર સુતીવેક ॥ ૨ ॥ રમો મુજ શું જીવડે
અથવા કરે તું જીવ; મં જીતે રાજ્ય માહરો; તું જીતે
ગુજ ॥ ૩ ॥ મરણથી ખીરોન્યો કુખર; માની જીવડે બા
ફોજ કરી લઠતાં થકે, રમે હોવે માત ॥ ૪ ॥ કુખર પ્ર
તી ધરતી કરી, નજી જીતે જીતે; લખધ સવાંદરશી ન
હી જીપણ આંખે જોય ॥ ૫ ॥ નજ પાસા માગ્યા પડે
કુખર હાર્યો રાજ્ય; પ્રગટ્યો ભાગ્ય પડુરતું, શીધ્યાં વાંઈ
ત કાજ ॥ ૬ ॥ કુખર હાર્યો સહુ કહે, જીત્યો નજ રા
જન; તોહી કુખરને કીયો, પુવરાજ પ્રધાન ॥ ૭ ॥ અહીં
ભલાઈ નજ તણી, અહીં એ સુધર પ્રેમ; ગુરવા સેહેજે ર
ણ કરે, દોષ ધરે કહે કેમ; ॥ ૮ ॥ નજ રાજ આવે હ
વે, નગરી અન્નદા માંહી; સખળ મોહોછવ માંડીરે
સકળ લોક ઉછાહ ॥ ૯ ॥

હાળ ૨ જી

પાછીને ઓળાવે જનન સજ કરીરે એ દશી

અયોધ્યા નગરીમાં વાળાં વાગીયારે, કાંઈ આવ્યો
વ્યો અયોધ્યાનો સયરે; અજ હમારાં વાંછીત ફળારે, ક
આણુંદ અંગ ન માયરે ॥ આ ૧ ॥ નગર શેરી જંત
વી ખરીરે, કાંઈ ગલીએ કુલ ખીછાળ્યાં સારરે; સખળે

કીધા સાથીયારે, કાંઈ બારે તરીયા તોરણ બંધરે ॥ આં ૨
 શ્રેષ્ઠ સેનાપતી સામા આવીયારે, કાંઈ કુમર મન્ત્રીશ્વરે કો
 ટવાળર, શાહ અધિકારી વ્યવહારીયારે, કાંઈ સામા આબ્યા
 ભુપરે ॥ આં ૩ ॥ હાથીના હલકાં ઘોડા પાખરચારે, કાં
 ઇ સામા આબ્યા વરણ અઢારે; ગોખે અહડીને જોવે ગો
 રડીરે, કાંઈ માતાએ વધાવે સોહાગણ નારરે ॥ આં ૪ ॥
 ભિટ્ટી બૂગળ સંખ વાજ્યારે; કાંઈ વાજ્યાવેણું વીણા બં-
 ધાણરે, તાળ કંસાળ માદળ વાજ્યારે; કાંઈ વાગ્યાં વાગ્યાં
 જ્યનાં નીસાંણરે ॥ આં ૫ ॥ પુરણ કુંભ લેઈ પદમણી
 રે, કાંઈ રાય વધાવા સામી આયરે; સોહવે ગાવે ગીતસો
 હણરે, કાંઈ ચીરંજીવો તું નજ રાયરે ॥ આં ૬ ॥ નજ
 રાય વિગન વળી કરીરે, કાંઈ વરતાવી આપણી આણરે;
 ખલક લોક આગે ખડોરે, કાંઈ આગે જીવો બળ દીવાનરે
 ॥ આં ૭ ॥ દેશ કબજ સધળે કીચેરે, કાંઈ સાધ્યા ભ
 રત ત્રીખંડરે, ભુપતી મૂક્યાં સધળે ભિટ્ટારે, કાંઈ નગનો
 તપે તેજ પ્રચંડરે ॥ આં ૮ ॥ નજ રાજા ન્યારે પ્રત્યોધ
 ણરે, કાંઈ પ્રજાને પાળે રૂડી રીતરે; કુમર પરીવાર પોખે
 અતી ધણરે, કાંઈ ધર્મ ઉપર બહુ પ્રીતરે ॥ આં ૯ ॥
 સત્કાર મંડાવીયારે, કાંઈ સધળે દેશ પળાવી અમારરે, દી
 ન કુખી જન ઉધરચારે, કાંઈ કરે પરને ઉપગારે ॥ આં
 ૧૦ ॥ સુખ ભાગવે સંસારનારે, કાંઈ દવદંતી શું નજરા-
 યરે; ધર્મ ખરો વિતરાગનારે, કાંઈ સાધુ સંગતી સુપસાયરે
 ॥ આં ૧૧ ॥ ઢાળ બીજી છડા ખંડનીરે, કાંઈ નજ દવ

દત્તી લહયો રાજરે સમય સુંદર કહે હવે કહુંરે, કાંઈ સાર
શે આતમ કાજરે ॥ આ ૦ ૧૨ ॥

દુહા

હવે નજરાજ વીખયશ્યુ, મગન થયો અત્યંત; ધર્મ કરે ન
હી તેહવો, જીમ પામે ભવ આત ॥ ૧ ॥ નીવેષ નામે જે
વતે, આવયો પુત્ર સસનેહ; પ્રતિભાધે નજ પૂત્રને દક્ષા અ
વસર એહ ॥ ૨ ॥ મેં દીક્ષા પાળી હતી, દેખ્ય તુ એહના
સુખ; તુ પાણવરત આદર હવે, જીમ જાએ ભવદુખ ॥ ૩ ॥
એમ કહીને ગયો દેવતા, તેણે અવસર ઉદયાન; આચારજ
તીહાં આવીયા; જીતસેન અતીધ્યાન ॥ ૪ ॥ અવધી સ્નાન
અતીસય કરી, બાજે ભવીક સદેહ; પર ઉપગારી પરમયુ
રે, ગુણ મણી માણેક એક ॥ ૫ ॥ સાધુ તણો આગમ સુ
ણી; નજ દવદત્તી હોય; વીધીરયુ વદન આવીયાં, હઠડે હરે
ખીત હોય ॥ ૬ ॥ દીવે સાધુ પાણ દેશના ભવીકસુણો સ
હુ હોય; આ સંસાર અસાર છે, સેવતાં સુખ નવી હોય
॥ ૭ ॥

ઢાળ ૩૩

રાગ અસાઉરી સીધુ મુજને ચાર સરણ હુવે એ દશી
જીવડા જીન ધર્મ કીજાએ, એ છે પરમ આધારોજી;
અવસર સહુકો અચીર છે, સકળ કુટખ પરીવારોજી ॥
જી ૦ ॥ ૧ ॥ દસ દ્રશ્યંતે દાહીલો, વળી માનવ ભવસા

પાછું; તે પુત્ર્ય ગે તું પાગીયો, તેમાં વળી નર અવતા-
 રોછ ॥ ૭૦ ૨ ॥ અધીર અચળ આવ્યો, રમણીક ને
 વન રૂપોછ, ચક્રી સનત કુમારનો; જીવ જોયે દહ સર
 સરપોછ ॥ ૭૦ ૩ ॥ ચક્રવર્તી તીરથ કર કીહાં, કીહાં ગ
 ભુધર કીહાં ગુણ પાત્રોછ; તેપણ કરમે અપહરયા, તો અ
 વરને હોય કોણ કોણ માત્રોછ ॥ ૭૦ ૪ ॥ જીવ રાત દી
 વશ ને જાય છે, વળી નહી આવે તેહોછ; તપ જપ સં
 જમ આદરી, કર સફળ આતમ દેહોછ ॥ ૭૦ ૫ ॥ અ
 તી તુછ સુખ સંસારનો, મધુ લીખ અડગની ધારોછ; કી
 પાકતા ફળ સારીઓ, દે કુખ અનેક પ્રકારોછ ॥ ૭૦ ૬
 વિસ્વાસ મ કરે સ્ત્રી તણો, એ મુગધ જન મુગ પાસોછ
 અતી કુડ કપટની કોથળી, વળી દીએ દુરગતી વાસોછ ॥
 ૭૦ ૭ ॥ મન મેરની પેરે દહ કરી, વરત પાળો નિરતિ
 ચારોછ; ભવ ભરમણથી જીમ છુટીએ, લહો સા-
 શ્વત સુખ શીકારોછ ॥ ૭૦ ૮ ॥ ને જન જગ સુખી
 યા હુવા; વળી હુવા હોયે તેહોછ; તે વીતરાગના ધર્મથી
 ઇહાં નહી કોઇ સંદેહોછ ॥ ૭૦ ૯ ॥ ઢાળ એ છડા અ-
 ડની, ત્રીજી ઠહી છત શેણોછ; ઉવઝાય સમય સુધર કહે
 વધરાબ ગપને તેણોછ ॥ ૭૦ ૧૦ ॥

દુહા

સાધુ તણી વાણી સુણી; પ્રતિબોધો નજરાય; એ કર
 નેડી વિનવે, ભગવંત કરો પસાય ॥ ૧ ॥ પાટે પૂત્ર સ્થા

પી કરી, લેશુ સંજમ ભાર; પુજ્ય તુમે રહેજો ઘણાં, હું
 યાદશ આજુગાર ॥ ૨ ॥ સાંભળી દેવાણું પ્રીયા, મ પડી
 ખંધ કરેહ; વેળા જાએ વાતમાં, કહેમુની નાવે તેહ ॥ ૩ ॥
 નજરાજી^૦ધેર આવીને; થાપી પુરુષણી પૂત્ર, સાત એત્ર ધ-
 ન વાવરી, જન્મ કરે સુપવીત્ર ॥ ૪ ॥ આડંબર માહોટે
 કરી, દવદંતી સંગાથ; નજ રાજે સંજમ બીયો, વરત પાળો
 િન રાત ॥ ૫ ॥ સંજમ શુષ્ક પાળતાં, ગયો કેટલો કાળ;
 વદંતી દેખી કરી, જીવ થયો જન્મજ ॥ ૬ ॥ કામ ભા
 ૧ વળી ભાગું, દવદંતી સંગાથ; એણે સેતી કરે વાનડી,
 ૧ડી જાણુની વાત ॥ ૭ ॥

ઢાળ ૪થી

રાગ ગોડી--શ્રી મંધરે સ્વામી સાંભળો અથવા દાન
 શુપાત્રે દીજે એ દશી.

એક દીવશ દીડી દવદંતી, જાગ્યો મનવિકાર; કામ ભા
 ગવું એહની સંગાથે; ચીંતવે ચીત મોઝારર, મુનીવર વીખ
 ય થકી મન વાળો. ગુરુ કહે સંજમ પાળોરે; મુનીવર વીખય
 થકી મન વાળો ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ વીખય તણાં
 કુળ વીખ સાડીખાં, દુરગતીના દાતાર; વીખ ખાધે મારે
 એક વેળા, વીખય અનંતી વારેરે ॥ મુ. ૨ ॥ કામ ભાગ
 વતાં મીઠાં, પગ્ન અંતે હોય કડવા, સખરે સ્વાદ મનોહર
 દસે; જોહવાં ફળ કીપાકરે ॥ મુ. ૩ ॥ મધુ બીખ જીમ
 ખડગની ધારા, મીડી છેદે જીભ; વીખય મુખ મીઠાંપણ

આગે, દુષ્પદાન નીચે દીસે ॥ મુ० ૫ ॥ સુખ શરણે દુ
 ખ મેરે સગીઆ, મધુ ખી દુ દ્રશ્યંત, મકર મકરે લાલચ
 તું મૂતીવર, દેખીસ દુખ નરકાંતરે ॥ મુ० ૬ ॥ સુખ ભો
 ગળ્યા જીને આત્મા, પણ વપતી નવી પામ્યો; એહવા સુ
 ખથી જોણે સુખ માન્યુ; નીત્ય પારે મુખ રીવરે ॥ મુ० ૭
 વમન ભક્ષણ કરે કોઈ માણસ, જો તું ચીન વીમાચી;
 એહવી વાત સુણને કરશે, લોક સહુકો હાંસીરે ॥ મુ० ૮
 ખીણ એક નીમીત રૂખીશ્વર, પાપ કરે નહી કોઈ; છમર
 છી પંચદ્રી માણસ, નવલખ હિંચા હોયરે ॥ મુ० ૧૦
 સ્ત્રી સાથે સંગમ કરતાં, વરત ભાગે વળી પાંચે, વળીય
 વીથેજે સાધવી વરત ભાગે, સમકીત મુળ તે જાયરે ॥ મુ
 ૧૦ ॥ મન મલિથી માંકું કાહાડો, કામ રૂપી આણગાર; ત
 દુલ મછ તણી પેરે જાશે, સાતમી નરક માંકારે ॥ મુ०
 ૧૧ ॥ ભોગ સંજોગ ધણા ભોગવીયા, ગ્રહસ્થ પણે એણી
 સાથે; મલોન વસ્ત્ર મલીન તનુ એહનું, લહીશ તૃપત હવે
 કેતારે ॥ મુ० ૧૨ ॥ એ ભુડો એહવો જો રાગ, તો વીણ
 સેવી ટોળી; વીણસ્યાં પાન તણી સંગત કરે, વીણસે પાનની
 જોક્ષારે ॥ મુ० ૧૩ ॥ એમ જાણીને બહિરે કાહાડ્યો.
 નળ દાખી નભ રાખ્યો, સીખ ન દેતો શું ગછ નાયક,
 એ ભગવંતને ભાખ્યોરે ॥ મુ० ૧૪ ॥ નિષંધ દેવતા પ-
 ણ આવીને; પ્રતિબોધ્યો આણગાર, પણ વરત પાળી ન
 શકે નળ મુની, લીએ આણસણ તેણી વારે ॥ મુ० ૧૫ ॥
 બેહુલે દેવલોકે તે પોહિત્યો, કાળ કરી નળ રાય, ધરમ પ્ર-

સાદે ધનસુર નામે, ઇંદ્ર તણે સાક પાળે ॥ મુ० ૧૫ ॥
 નળ દિપર અનુરાગ ધરતી, દવદતી પશુ તેહ, કરી અણ
 સાણ તીહાં ઉપતી, ધનદ પ્રીયાયું સનેહરે ॥ મુ० ૧૬ ॥
 વ લોકે નળે દવદતી; સુખ ભાગવે સુસ્નેહ, દાળ એ
 થો એ ખડ છડાતી, સમયમુદરે કહે સાર્યારે ॥ મુ० ૧૭ ॥

કુહા

દવદતી દેવી ચી, એહીજ ભરત માળર; નગરનામે
 પેઢાતપુર, રાત્ર હરીચંદ સાર ॥ ૧ ॥ ઠકુરાણી લક્ષ્મી વ
 તી; તેહની કુએ ઉપન; રૂપ દેખી સહુકો કહે, પુત્રી એહ
 રતન ॥ ૨ ॥ જનમ સમય પૂત્રી તણે, કનક વૃક્ષી તે
 ઠામ; ધનદ કરે પ્રેમે કરી કનક વતી તેણે નામ ॥ ૩ ॥
 પાંચ ધન્ય પાળે ભત્રો, ચંદ્ર કળા જીમ તેહ; પૂત્રી વાપે
 પ્રેમશું, અતી સુદર વળી તેહ ॥ ૪ ॥ માત પીતા તે દે-
 ખીને, પૂત્રીને તતકાળ; સોખાવી એસઠ કળા, ખોલે વચન
 રસાળ ॥ ૫ ॥ વ્યાકણાદિક શાસ્ત્રનો; જાણે સવળી જીગત
 ભર જોતન આવી ભત્રી, અધીકી બુધ ઉગત ॥ ૬ ॥ તે
 હો અવસર રાજ તીહાં, સામગ્રી કરી સાજ; સવરા મંડ
 પ માંડીયો, કનકવતીને કાજ ॥ ૭ ॥ વસુદેવ તીહાં આ
 વીયા ધનદદેવની સાથ, પરણી કનકવતી પ્રીયા; પોત્યો દ્વા
 રીકા ખાસ ॥ ૮ ॥ સુખ ભાગવતાં સ્વર્ગનાં, વસુદેવની
 સાથ; કનકવતી રાણી તયા, ખીજ બોહોતી નાર ॥ ૯ ॥
 એણે અવસર નેમી જીવુંદ, જગત જીવ આપાર; સાંક
 સંગાયે પરવરદા, સખ જીવન હિતકાર ॥ ૧૦ ॥ દવારીકા

નગરી સમોસરચા, હરખ્યા ભવીઆણ લોક; મન્દ ચંકાર
તણીપેરે, અથવા દીનકર કોક; ॥ ૧૧ ॥ વસુદેવ વાંદન ભ
ણી, આગ્યો આગ્યન્દ પૂર; અંતેઉરે સહુ સાથ લુહ, પ્રગ
ળ્યો પુન્ય આકુરે ॥ ૧૨ ॥ પ્રતિઓધ્યા પ્રભુએ તીહાં, વળ
સુકમાળ કુમારે; લહુવય સંજમ આદરચો જાણી અર્થાર સં
સાર ॥ ૧૩ ॥ સમશનિ કાઉશગ રહ્યો. ઉપરવર્ગ સહયો
વિકરાળ, સોમીલે સંશિ પ્રબળશું; મુગતી ગયો તતલાળ ॥ ૧૪

ઢાળ પમી

આજ રહો મન માહના એ દેશી.

ઉપરવર્ગ દેખી આકરો, કહે જાદવ કાળેડ જાણ'દજી;
ભવબાધનથી છોડયો, એ સંસાર અસાર જાણ'દજી, નેમ
જીનેશ્વર ઉપદેસે ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ વસુદેવ વિણ
નવ રાય તે, સમુદ્રવિજ્યાદિક તેહ ॥ જી. ॥ સુધો સંજમ
આદરચો, શીવાદેવી પ્રભુની માય ॥ જી. ॥ નેં ૨ ॥ સ-
હોદર સય સાત પ્રભુ તણા, ખાજા ફરન કુમાર ॥ જી ॥
તેણે પણ દિક્ષા આદરી, રાજમીતી સુત્રાચાર ॥ જી. ॥
નેં ૩ ॥ મન્દ સુતા એકનીશા સુન્દરી. ખાજા પણ ખ
હુ નાર ॥ જિ. ॥ સંજમ કિયો પ્રભુજી કને, પોહોતી શી
વપૂર વાસ ॥ જિ. ॥ નેં ૪ ॥ કાજ સરચાં વળી આ-
પણાં, ફરને કિયો પચખાણ ॥ જિ. ॥ કન્યા પરણી ખહુ
કદે, પરમારથ જાણીનેહો ॥ જિ. ॥ નેં ૫ ॥ આરીત લે
ફરનની કુમરી, દેવકી રોહણી એહહો ॥ જિ. ॥ કનકવતી
વિણ વસુદેવ કામતી, તોડ્યો ત્રટકી રોહહો ॥ જિ. ॥ ને

૬ ॥ લીએ વરત ઓહાતેર સેહસતે, વસુદેવ કેરી નારેહો
 ॥ જિ. ॥ કનકવતી ધરવાસમે, પામી કેવળજ્ઞાનહો ॥ જિ.
 ॥ ને૦ ૭ ॥ ભરત તણાપેરે કનકવતી; પામી પરમાણ્દરહો
 ॥ જિ. ॥ તેણે સમે પુન્ય પ્રભાવથી, મળીયા સુરનર કોડ
 હો ॥ જિ. ॥ ને૦ ૮ ॥ કેવળ મહિમા કરે તીહાં, પ્રાણમે
 જ કર જોડ ॥ જિ. ॥ શુભ ગાયે કનકવતી તણા, દીધો-
 દેવે વેસ ॥ જિ. ॥ ને૦ ૯ ॥ કનકવતી વરત લેષ ચલી,
 સાયે સુરનર સોય ॥ જિ. ॥ આવી નેમીરવર દરસણે, ત-
 છ કરી ચાર અહારહો ॥ જિ. ॥ ને૦ ૧૦ ॥ સાધવી કી
 ધી સલેખણા, પોતી મુગતી મોળર ॥ જિ. ॥ કનકવતી-
 મુગતે ગઘ, કેવળીનો અધિકાર ॥ જિ. ॥ ને૦ ૧૧ ॥ તી-
 લકાચારજ કહયો એહવો; ઠીકા સાત હજાર ॥ જિ. ॥ ધ
 નદેવ ચવી દેવલોકથી, માહાવીરહુખેત્ર મોળર ॥ જિ. ॥
 ને૦ ૧૨ ॥ ઉતમ નર તીહાં યાપશે, લેશે સંજમ ભાર ॥
 જિ. ॥ સુધો સંજમ પાળીને; પામશે કેવળજ્ઞાન ॥ જિ. ॥
 ને૦ ૧૩ ॥ નળ પણ તીહાંકણ સોજશે, કહાં દવદતીથી
 ધ ॥ જિ. ॥ એણાપેરે પાંડવ ચરીત્રમાં, એ સઘળો અ-
 ચિકાર ॥ જિ. ॥ ને૦ ૧૪ ॥ પાંડવ ચરીત્રથો ઉધરચો,
 ચમન કવીયણ ચીતહો ॥ જિ. ॥ અધિકો એછો જ
 હુવો, મંદ શુદ્ધિ વળી તેણહો ॥ જિ. ॥ ને૦ ૧૫ ॥ વા
 સર લોલખી જીમ કહયું, મીઠા કુકડ તેહહો ॥ જિ. ॥ ચી
 શંધ સમસ્તતે હું ભણ્યું, પાંચમી રાજ રસાળહો ॥ જિ. ॥
 ને૦ ૧૬ ॥ છોડા ખંડ પૂરો થયે, વાર વચન વિલાસહો

॥ જિ. ॥ સમયસુંદર ભણે ભાવયું. શુભતાં મંગળ માટે
જોહો ॥ જિ. ॥ ને ૬૭ ॥

કલસ

.સીવ સુખકારણ ॥ પાપ નીચારણ જન ધમ જગમાં વ
ડે ॥ તન મન ધન કરીને ॥ ભવીજન આરાધન અહ ની
શ અડો ॥ નળ દવદતી રાસ રચયો ॥ પાંડવ ચરીત્રથી
ઉધરી સમયસુંદર પાઠક પખણે ॥ જિન ચોવીસ પ્રણમી ક
રી ॥ આ રાસ રચતાં મંદ બુધે ॥ સેસનુન કાંઇ હુયો તે
દાશ માહારો પડીત ધારો ॥ માફ કરજો જમ જુયો દવદ
તો સતી સાચી ॥ નગરાજ સતવાદીએ ॥ પ્રભાતે ઉઠી નામ
લેશે ॥ કામ કરશે શીઘ્રએ ॥

